PROMIN

ПРОМІНЬ

No. 10
OCT.
1982

Second Class Mail Registration Number 1925

ПРОМІНЬ

РІК XXIII ЖОВТЕНЬ 1982 Ч. 10

Виходить раз у місяць

Видає

Редагує Редакційна Колегія

Редактор — НАТАЛІЯ КОГУСЬКА

Передплата в Канаді $12.00
Передплата до інших країн 12.00
Поодиноке число 1.20

Передплату висилати на адресу:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

PROMIN

No. 10 OCTOBER, 1982 VOL. XXIII

Monthly Publication

Published by

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

Edited by Editorial Committee

NATALIA KOHUSKA — Editor

Subscription in Canada $12.00
Subscription in other countries 12.00
Single copy 1.20

Address:
PROMIN
P. O. Box 3551, Sta. B. Winnipeg, Man. R2W 3R4

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ:

Григорій Склярук — Українська мова 1
— Про освітню працю в організації 1
— Культурна і громадська хроніка 2
Т. Горохович — Українська література ... 3
Н. Кузьменко — Кривавий 38-ий 4
С. Стечишин — Сумківець нагороджений стипендіями 5
Тоня Горохович — Педагогіка як мистецтво навчання й виховання 6
Ярина Зоряна — Пророк Лівану 8
Валентина Єрмоленко — Небесний змій і Докія Гуменна 12
З. Маєвська — Книжка — національний скарб 14
Lydia Palij — The Role of Ethnicity in the Work of Ukrainian Canadian Artists 15
Відділ для дітей 19
А. Качковський — Принцеса Анна відвідала Музей 20
Ті що відійшли 22
Громадська і родинна хроніка 26
Річні звіти відділів 30
С. Кульба — Довкола дому 32
І. Вахна — Українська вишивка 32

НА ОБКЛАДИНЦІ: Принцеса Анна в Українському Музеї Канади. Гляди стор. 20. ....

ВИДАННЯ, ЩО ЇХ МОЖНА НАБУТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ 1982

Блискуча зоря, княжна Анна Всеволодівна, Митр. Іларіон ..... $ .50
Вибране, Г. Мандрика 1.50
Видатні жінки Українки, Н. Полонська-Василенко 6.00
Довідник про Союз Українок Канади ..... .10
Листки взорів з мистецької книжки, хрестиками, явор., низин. ..... .25
Дорогами Сорокріччя, Н. Когуська 1.50
Збірка матеріялів, 100-річчя з дня народження Лесі Українки 2.50
Навчаймо дітей своїх української мови, Митр. Іларіон ..... .20
На крилах пісень, пісні з нотами на слова Лесі Українки 10.00
На Роковини Івана Франка 1.00
П'єса, „За нами, сестри!" — Анна Звоздецька 1.50
П'єси для молоді 2.50
Програма для садочків, С. Магус 1.50
Програма для Молодших Відділів СУМК 2.00
Програма на свято Л. Українки і О. Кобилянської 1.00
Програма на свято Св. Миколая 3.50
Про життя і творчість Ольги Кобилянської ..... .50
Підручник для Надзірної Ради Молодших Відділів СУМК 10.00
50-річчя здобуття громадських прав укр. жінки, Г. Янішевська ..... .75
Статут Союзу Українок Канади ..... .25
Твори Лесі Українки, в англійській мові, КУК 15.00
Три сильветки, Л. Білецький 1.50
Українські коляди, С. Яременко ..... .75
Українська жінка в хореографії, М. Пастернакова 3.00
Чарівний діямант, М. Погідний-Угорчак 2.00
Юний Скоморох, п'єси для молоді 6.00

ТАКОЖ МАЄМО НА СКЛАДІ:

Візитівки „гийсті новтс" з смолоскипом ..... тузин 1.50
Портрет Лесі Українки 2.00
Картки на листи з конвертами, з смолоскипом тузин ..... тузин 1.50
Макатки — сувенір з Ювілею 50-ліття Союзу 5.00
Прапорчики, на ньому смолоскип, тризуб, клиновий листок 1.50
СМОЛОСКИП — відзнака Союзу Українок Канади 15.00
Срібні ложечки з смолоскипом 12.00

Додайте 10% на опалту пошти! Пишіть до:

UKRAINIAN WOMEN'S ASSOCIATION OF CANADA
№25 11024 — 82 Ave.,
Edmonton, Alberta T6G 0T2

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada

Про освітню працю в організації

"...Щоб забезпечити майбутній розвиток українського, суспільно - громадського життя та уникнути занепаду його, ми мусимо постійно підтримувати та плекати його..."

Це голос нашої Церкви. У двох числах "Вісника" — 16 і 17, пресового органу УГПЦ в Канаді, редакція розглядає питання громадських (світських) організацій, а зокрема їхні завдання у культосвітній та виховній праці молоді. Церква вважає конечним мати поруч себе суспільно-громадські організації, які охоплюють ширше поле діяльності, особливо тієї, що відноситься до місцевої праці при громадах.

"Від найдавніших часів при наших громадах приміщуються громадські організації, які згуртовують чоловіків, жінок і молодь. З нашою Церквою тісно співпрацюють складові організації Союзу Українців Самостійників. В останніх десятиліттях в деяких місцевостях праця окремих організацій почала занепадати. З початком нового сезону в церковних громадах і організаціях на це треба звернути увагу. Занепад праці і діяльності організацій негативно впливатиме на громадське життя... Церква потребує також, щоб суспільно-громадські організації займалися культурно-освітньою працею".

Не будемо входити в причини занепаду праці громадських організацій, фактично самостійницьких організацій, хоч кожний член самостійників є рівночасно і членом Церкви і часто несе подвійні обов'язки, то не можемо не піддержувати думки та прихильної пригадки проводу Церкви про потребу освітньої праці та її підсилення.

А скільки то разів у щоденних розмовах доводиться, за горнятком кави, на зібраннях, припадкових зустрічах знайомих чи приятелів вислуховувати зливу скарг на занепад громадського життя, на брак в молодших людей зацікавлення своєю організацією, про нестримний наступ асиміляції, про зменшення читача української преси і книжки. Ці всі нескінчені теми розмов, дискусій, які нікого до нічого не зобов'язують і до нічого не доводять, але факт є, що вони існують і їх не можна не слухати.

У висліді таких і подібних розмов доводиться почути цікаві думки: "Ви ж маєте в руках пресу — дорікає вам співрозмовник і доказує, що це найсильніша зброя проти асиміляції, що преса це будівничий громадського життя, що преса формує публичну опінію, вона ж і є провідником у всіх народів, а очима і душею організації, виховником, учителем, інструктором. А по думці нашого співрозмовника, преса поносить велику відповідальність за будьякий застій в організації. Завданням преси є кликати, наказувати, обороняти справу, вказувати дорогу. Й якщо преса не може, чи боїться висловити думку в даній справі, то вона не сповняє своїх завдань. Й якщо часопис є трибуною організації й якщо в цій організації є активність, поступ, здобутки, то частина кредиту належиться йому, а якщо навпаки, то за велику частину неуспіхів поносить відповідальність преса.

Так само думає провід організації, особливо в освітній ділянці. Журнал "Промінь" дає відділам Союзу багатий матеріял до культурної праці. А щоб з того був успіх, то треба, щоб кожна членка організації його мала і з

Григорій Столярчук

УКРАЇНСЬКА МОВА

Я так люблю, я так люблю тебе,
Моя співуча українська мово.
В тобі шумить Полісся голубе
І дужі хвилі гомонять дніпрові.

В тобі живе карпатська височінь,
Що манить у невідоме майбутнє,
І степова безкрая широчінь,
І кобзарева дума незабутня.

Пісні дівчат налиті колоски;
Янтарної пшениці кучуруги...
Ти — наче стовп мільйонів серць людських
Що пережив і найлютіші бурі.

Ти рідна мово, чиста як роса;
Цілюща і невичерна мов криниця.
Святая наша, гордість і краса;
Ти розуму народнього скарбниця.

Як легко йти з тобою по землі
І підставлять вітрам лице відкрите,
Для мене ти — мов той насущний хліб;
Без тебе я не міг би в світі жити.

„Промінь", жовтень 1982

З КУЛЬТУРНОЇ І ГРОМАДСЬКОЇ ХРОНІКИ

Союз Українок Америки відзначив 50-ліття свого Першого Українського Жіночого Конґресу в США. Свято відзначення відбулось 13 червня 1982 р. в Нью Йорку. В програму свята входило дві доповіді та вручення пропам'ятних грамот відділам і членкам-організаторкам. Головою Союзу Українок Америки є Іванна Рожанківська.

— — —

Молодь Пласту величаво святкує ювілей свого 70-ліття. Врочисте відкриття світової ювілейної зустрічі вдбулося в Іст Четам, США 13 серпня 1982. На відкриття прибули пластуни, і пластунки в числі 1500 з шістьох країн світу. "В історії українського народу Пласт записався, як носій української національної гідности" (з ідеологічних тез Пласту).

Святкування 70-ліття Пласту започатковано в Австралії на ювілейній зустрічі в Мельборні від 24 грудня 1981 р. до 3 січня 1982. Закінчення ювілейних святкувань Пласту відбудеться в 1983 році в Европі.

— — —

У зв'язку з Роком (1982) Православної Молоді відбуваються у різних частинах Канади програми святкувань, здвигів молоді, імпрез пов'язане із започаткуванням приготувань до 1000-ліття хрещення України. Черговий здвиг української православної молоді відбувся в днях від 6 до 8 серпня ц. р. в Саскачевані на оселі Зелений Гай. Подібні святкування відбулися у Вінніпезі, Торонто та інших місцестях.

— — —

Журнал "Українка в світі" подає, що Четвертий з черги Конґрес Світової Федерації Українських Жіночих Організацій (СФУЖО) відбудеться у Філядельфії США в днях 25-28 листопада 1982 р. Над програмою Конґресу працює ряд комісій. Головою СФУЖО є Лідія Бурачинська.

— — —

Заходами Канадсько - Культурного Відділу "Кенада Гавз" в Лондоні відбувся 13 травня 1982 музичний виступ українських піяністів з Канади Люби Жук і піяніста Іренея Жука. Піяністка Люба Жук та її брат Іреней Жук мешканці Монтреалу. Як подає автор репортажу В. Луців то — "Обоє мистці в кожній своїй програмі, де б вони не виступали, включають українські композиції, чим пропагують музичну українську культуру.

— — —

Лавреаткою міжнароднього музичного конкурсу, що відбувся в Москві стала українка Лідія Зобіляста, уродженка Києва. Вона в нагороду одержала золоту медалю у співочому конкурсі. Лідія Забіляста, музичне сопрано раніше здобула кілька нагород. Вона є солісткою Театру опери і балету ім. Т. Шевченка.

— — —

Концертовим виступом і бенкетом закінчувались курси украноїзнавства (Освіта 82) в Інституті Св. Івана в Едмонтоні. Курси почались 7 липня і тривали п'ять тижнів. Головним предметом була українська мова (повного заглиблення). В програму курсів входили також лекції музичного мистецтва, драма, громадськість та народне мистецтво. На закінчення, дирекція Інституту вручувала студентам грамоти і стипендії.

— — —

У червні, відбулось посвячення площі під будову Української Книгарні-пам'ятки у Форт Едмонтоні. Чин посвячення довершили о.о. духовні обидвох церков — Д. Лучак і Й. Критко. Перший заступ землі під будову виконали — мінн. В. Дячук від провінційного уряду Альберти і пані Леся Івасюк, дочка будівничих в церемонії взяли участь представники провінційного уряду Альберти, міста Едмонтону та КУК.

ПРО ОСВІТНЮ ПРАЦЮ

нього користала.

Ось тут і широке поле для освітньої праці по відділах Союзу Українок. Треба заповнити в адресарі "Променя" місце тих, що відійшли у вічність. Тому хай цьогорічне Свято Книжки, чи інші освітні імпрези присвячені піднесенні вартості нашої преси будуть заохотою до читання своєї літератури.

У своїому спільному з Союзом Українців Самостійників обіжникові, Централя Союзу Українок пригадує відділам влаштовувати Свято Книжки і преси, зорганізувати виставку книжок, особливо дитячих та взагалі звернути більше уваги на освітню працю.

У числі 17 "Вісник" розглядає питання молоді. "Молодь потребує своєї організації" стверджує "Вісник"

Тут і згадка про СУМК. Та це окрема тема, до якої повернемось іншим разом.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА МІЖ ЛІТЕРАТУРАМИ СВІТУ

Коли московські царі своїми указами забороняли писати твори українською мовою, тоді в Польщі, Чехословаччині та Болгарії літературознавці захоплювались самобутністю та загальнолюдськими ідеалами в нашій літературі. Що ж у ній індивідуального, своєрідного українського?

Одна з чудових властивостей української літератури — це її виїмкова стійкість, непереборна живучість. Протягом усього 19 ст. їй доводилось доводити своє право на існування. Український народ, а з ним його література, не розчинилися ні в царській Росії, ні в австро-угорській монархії.

Українська література пишається своєю пребагатою народною творчістю. Українська пісня оспівала всі інтереси і ділянки життя народу. До неї, як до іскристого джерела справжньої поезії, припадали поляки, росіяни, німці (Богдан Залєський, Олександер Пушкін, Ф. Боденштедт). Ніде дух народу не виразився так живо і світло, як в українських піснях. Співець-кобзар, народний поет подібний до Гомера, оспіваний поетами не тільки України, Польщі, але й інших літератур.

Українська ліро-епічна дума, з нею нема як рівнятися ні сербським пісням, ні нашим билинам, що їх від нас забрали москалі. Дума розповідає про недавнє минуле народу, хоча й сумне воно, але сповнене подвигами народу в боротьбі з ворогами. Образи сильні психологічною гостротою, вірш простий, чіткий, але розповідає про героїчне, зворушливе пристрасне. Думи — це вклад українського народу у слов'янську, а тим світову літературу.

Оригінальною, своєрідною у світовій літературі є творчість полеміста кінця 16 і початку 17 ст. Івана Вишенського. Сміливість виразу, мова його "кипить" лавою нових його власних слів (неологізмів). Ця його гнівна мова буде також пізніше у Шевченка, Франка і Лесі Українки.

Кольоритна постать мандрівного філософа Григорія Сковороди не має нікого подібного ні у слов'янських народів, ні в світовій культурі.

"Енеїда" І. Котляревського невмируща. Подібні твори в інших літературах давно вмерли, а "моторний парубок Еней" буде вічно жити.

У цьому творі Котляревський показав незвичайну силу народу до життя. Вона появилася саме тоді, коли політична ситуація України була безвихідна. Маляр Рєпін, що малював картину "Лист запорожців до султана" висловився: "Чортівський народ! Ніхто у всьому світі не відчуває так глибоко свободи, рівности, братерства!" Цей народ — це "троянці" з "Енеїди" Котляревського. Вони комічні, але й героїчні.

Постать і творчість Т. Шевченка унікальна у світовій літературі. Порівнюють його до шотляндського поета Роберта Бернса (1816 помер), але цей поет висловлює ідеали одних фармерів, а не цілого народу. Француз Беранже чи інші поети Франції, Німеччини й Англії, які вийшли з простого народу писали так, щоб викликати співчуття, а Шевченко виступив наче удар грому, передаючи бурхливий протест і гнів, що назбирався віками в народі. Тому й не диво, що творчість Шевченка стала відомою в Европі ще у минулому сторіччі. Англієць Морфіл назвав Шевченка "дитиною сонця", у якої кров є вогнем. Тільки в Росії Шевченків "Кобзар" вийшов щойно 1905 р. (повне видання). Шевченко мав великий вплив на розвиток літератури усіх слов'ян. Твори Т. Ш. перекладені на близько 300 мов світу.

Вклад у світову літературу дав і І. Франко. Він поет, прозаїк, драматург, учений, фольклорист, історик, економіст, філософ, політичний діяч, людина — титан. Дух Франка перебував у стані кипіння, жадоби знання, це феноменальна людина, до якої важко підібрати подібну з літератур інших народів. Кожну проблему він розв'язував по-своєму: проблема "війни з самим собою" викликала в нього пісню, а пісня була для нього знаряддям боротьби. Він закликав до битви за людське щастя і свободу ще перед тим як це зачали комуністи у своєму пролетарському гимні. Франко ніколи не був переконаним, що треба творити для слави. Все, що він здобував, поспішав передати іншим, народові. Як перекладач Ґете, Данте, Бернса, Байрона, Шекспіра, слов'янських авторів, Франко став не тільки популяризатором цих авторів, але й активним учасником польського чи чеського літературного процесу. Світові сюжети і теми він інтерпретував оригінально по-своєму.

Специфіка української літератури також і

(Продовження на стор. 11)

Кривавий 38-ий

Моєму татові і всім репресованим у 1938 р. присвячую.

Сумно вив вітер, мела хуртовина,
Вікна стояли закуті у лід...
Мов під білим наметом спало містечко —
Снячи спокійно сни золоті.

Лише „ворони чорні" мов зграя шулік
В ніч зимову на люд наганяли тривогу..
Сновигали, забирали безвинних людей,
Відправляли в далеку, незнану дорогу.

Зникали люди чесні, працьовиті
Наповнюючи тюрми довідказу...
Чекали в'язні, стоячи і сидячи навперемінку,
Свого кінця за „батьківщини зраду".

І скільки їх, тих „зрадників" безвинних
Закінчили життя в тайзі непроходимій,
На Біломор-Балтійському, на Соловках,
Із кулею в потилиці у Бабинім Яру —
На нашій, не своїй, Україні рідній!

А був то 38-ий, що виривав ядро народу,
Кривавий 38-ій, що вмивався морем сліз...
І сотням тисяч вдів і сиріт
Ніхто нічим допомогти не міг.

Снуванню „чорних воронів" начали
Безлюдні вулиці німими свідками були.
Про розстріли і муки в'язнів не знав
далекий світ,
Про них тепер не мусимо забути ми.

Не сміємо забути замучених батьків, братів
і сестер,
Тих, хто не вдостоївся останньої Молитви
над гробом,
Тих, чиї ім'я, о Господи, один Ти знаєш,
Тих, Які померли з гордо піднятим чолом.

Ніна Кузьменко

Як паросць виноградної лози
Плекаймо мову. Пильно й ненастанно
Політь бур'ян. Чистіше від сльози
Вона хай буде.

М. Рильський

Богдан Вістовий

Книга

Вона в житті повірниця єдина,
В змаганні й боротьбі товаришка одна:
І в радости й у нещасть тяжку годину
Вона і сонця світ, і морська глибина!

Вона жива у фоліянтах мертвих,
Начало мудрости і духа гострий меч —
Пролита кров віків у щирій жертві
І голос чарівний пророків і предтеч.

І як судно є мертве без вітрила,
І як без узд, стремен коня не повести,
Як мертва є без думки людська сила —
Отак без книг знання до правд нам не дійти!..

Бо книга зберегла святі завіти
І мурдість прадідну для гордих поколінь:
Як сонце здобувати, битись, жити —
І як іти на шлях у вічну далечінь...

В манастирі чернець молився з неї,
І вчений муж складав про світ у ній думки —
І поринав поет у ній душею
І пив красу в жажді з Господньої руки.

Для всіх була спасенням, щастям книга,
Хто вічних правд шукав, боровся у житті,
Кого облуда, мов льодова крига,
Морозила, хто пив отруту в самоті.

У врем'я люте лихоліть жахливих
Вона вогонь життя несла в хати сумні,
І повість горду про віки щасливі
Творила і про світлі панування дні...

І мертвих з гробу чудом воскрешала,
Невіж справляла на правдиву путь,
Жаждущих рідним словом напувала,
Закованих з залізних визволяла пут.

Сліпцям про сонце говорила ясне,
Про бій орлів, про сталеву блакить —
Про той Хорив, що все пала, не гасне
І вічно зве на прю, надією горить...

І вічно житиме, хто прагне слова
Із книг, що краще золота й цінних перлин —
В його очах горить вогонь терновий,
І дух його сповитий тайною глибин!..

Талант вирощується на самоті, характер формується в бурхливому життєвому морі.

Ґете

Сумківець нагороджений стипендіями

Ще до недавна українські студенти вибирали собі професії лікарів, адвокатів, інженерів, учителів, а тепер зросло зацікавлення в компюторах, нуклеарних науках, бизнесовій адміністрації, комерційнім праві. У такій новій ділянці науки компюторів визначився молодий сумківець Богдан Гарбуз, син Степана і Марії Гарбузів у Саскатуні. Він закінчив цього року в Саскачеванськім університеті науку про компютори з високим відзначенням та великою стипендією для магістерських студій в цій галузі. Богдан уже отримав працю в своїй спеціяльності у фірмі Белл Нортерн Рісирч в Оттаві і там включився в громадське життя при церкві Усп. Пресв. Богородиці.

Богдан належить до тих щасливців, що сама природа щедрою рукою обсипала його умовими здібностями та умінням працювати, а його мати і батько подбали виховати його на українській мові та в українському дусі. Ось що значить дбайливе родинне виховання. Він прекрасно володіє українською мовою, а в школі навчається мов французької, німецької та російської.

Народився Богдан 1960 року в Саскатуні і вже від п'ятого року виростав при громаді Пресв. Тройці, почавши від садочка, що його мама провадила, далі в Рідній Школі, молодшому і старшому СУМК, співав у хорі, церковному та світському, виступав на концертах у співах і гри на акордеоні, часто читав у церкві Апостола, належов до танцювального Ансамблю Люсі Павличенко, в молодших роках прислуговував священикові при Службі Божій.

Проявив себе Богдан Гарбуз і на самостійній праці при громаді. Він був учителем української мови упродовж трьох років. Літом 1978 і 1979 рр. він виконував обов'язки помічника-виховника на оселі Зелений Гай у Вакав — навчав дітей української мови, співу і танків.

Рік за роком отримував Богдан відзначення, нагороди, трофеї, стипендії. Курси українознавства в Інституті ім. П. Могили він закінчив з високими оцінками і відзначенням. Середню школу він закінчив з двома нагородами — одну з Біології, другу Академічну. В першому році університету він отримав Саскачеван Професієнсі Аворд і три вступні стипендії — від Саскачеванського університету, Комітету Українців Канади, провінційної Екзекутиви Союзу

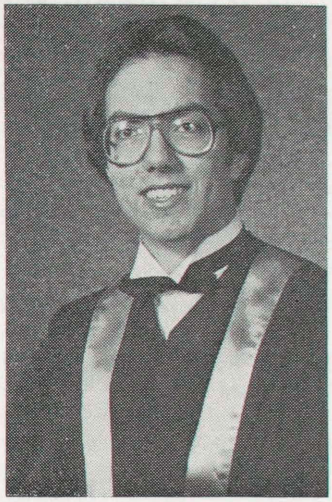

Богдан Гарбуз — B.Sc. Honors

High Honors in Computational Science

Українок Канади на Саскачеван. 1979 року Саскачеванський університет дав йому стипендію Андерґреджуийт, а за високі оцінки на курсах української мови отримав стипендію Степана Порайка. 1980 р. університет знову його нагородив Андерґреджуийт стипендією. 1981 р. він здобув Кенедіян Інформейшон Просесінґ стипендію, а з університету Гонорс стипендію і NSERC — Сомер Рісирч нагороду. 1982 р Богдан отримав NSERC Повстґреджюийт стипендію.

З такими академічними відзначеннями перед Богданом Гарбузом стелиться дорога до дальших здобутків у його ділянці науки. Маючи українське виховання в родинному домі і досвід в організаційній праці в Саскатуні, можна сподіватися, що Богдан буде добрим амбасадором української справи, де б він не був. Бажаємо йому щастя та успіхів.

С. Стечишин

Любіть Україну у сні й наяву,
Вишневу свою Україну,
Красу її вічно живу і нову,
І мову її солов'їну.

В. Сосюра

Тоня Горохович

ПЕДАГОГІКА ЯК МИСТЕЦТВО НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

(Продовження з ч. 9)

Уникнення образ — це необхідний елемент такту. Образа створює своєрідну психологічну стіну поміж учителем і учнем. Ображений учень протидіє вам,він не вірить у вашу щирість, з підозрінням ставиться до ваших слів. З таким учнем важко відновити контакт. Учитель, як тактовніший, повинен навіть перепросити учня, якщо він був непогамований і образив учня.

Оцінка знань — коли вона незадовільна, викликає негативні емоції, а для деяких дітей справляє велике горе. Учитель повинен допомогти учням справляти незадовільну оцінку. Це тимчасова невдача, учень повинен бачити, що вам її поставити було не легко, що ви не зі злости чи злоби таке зробили.

Настрій — коли поганий, стає причиною багатьох нетактовностей. Педагогічна професія — це обов'язок бути завжди життєрадісним. Радість — це велика виховна сила. Треба дбати про нього серед учителів.

Гумор. Дотепність. Усі, а зокрема діти люблять гумор. Гумор учнів — це покажчик їхнього розумового і загального розвитку, це потреба духового зростання. З дотепним учителем, який сам любить гумор, учні охоче пристають, вибачають йому помилки. Учителі без почуття гумору учням горе. Зауваження учням в дотепній формі, завжди вони братимуть до уваги. Звичайно й в дотепності треба мати міру.

Педагогічна техніка — це різноманітні засоби впливу на учнів, якими можна маневрувати (інтонація, усмішка, виразні погляди, жести, багатий словник фразеологізмів, прислів'їв, ораторські прийоми. Небагато досягне вчитель заяложеними словами: "Не крутись!" "Мовчи!" Не буде ні уваги, ні поваги, ні любови від учнів. Труднощі, що їх мають учителі в своїх взаєминах з учнями, це здебільшого наслідок недосконалости їх педагогічного такту, педагогічної тактики.

Другою важливою рисою доброго вчителя є його знання самого навчального предмету. Знання предмету й усвідомлення вартости усього того, що ми намагаємося передати учням (ідеї, правила, навички, звички). Передавання знання учням так, щоб предмет був цікавий, зрозумілий. Але й цього замало, бо навчання процес двосторонній:: учитель і учні; нема ніякого навчання, а тимбільше виховання, коли нема духового контакту учителя з учнями. Щоб учні мали повагу до учителя, він повинен імпонувати їм своїм знанням. Знання предмета і методики сприяє педагогічному тактові, дисципліні.

Вчитель — це людина, яка повинна мати велике знання не тільки свого предмета, але знання різних ділянок. Постійна праця вчителя над собою є передумовою успішности його праці серед дітей. Учитель потребує не тільки знання свого предмету, знання загального, але й необхідні йому уміння діяти на учнів та передавати їм своє знання, свої духові вартості. Педагогічна праця постійно творча, вона вимагає інвенції, орієнтації у багатьох непередбачених ситуаціях у взаєминах з дітьми, правильної реакції на них. Правдивий учитель обов'язково включається в творчу діяльність — чи то в ділянці свого предмету навчання, педагогіки, чи в ділянці іншій, що його цікавить. У нього повинно бути завжди почуття: "Я вклав всі свої сили для школи, кляси, але знаю, що занедбав одного учня, тому маю неспокій" — таке почуття невдоволення буде рушієм до дальшого творчого шукання учителя.

Відомо, що вибір професії важливий крок в житті людини. Тому її вибирати треба розважно, а також і самостійно. Мораль педагогічна не дозволяє вибирати професію не з внутрішнього переконання. Треба мати покликання до неї. Без нього неможливо осягнути педагогічної майстерности, ані навіть посередньої успішности. У випадку вчителя українських шкіл покликання не є під знаком питання. Всі ми вчимо, думаю, з ідейних спонук, з любови до вчительської праці, до дітей. Основною причиною нашої неуспішности є інші дуже складні причини, про які всі ми знаємо. Ми душу свою вкладаємо, але часто замикають перед нашим впливом душі дітей ті вітри, яких перемогти нам не завжди вдається, багато є супротивних вітрів.

Головно наша трудність в тому, що ми не-

достатньо знаємо своїх учнів. Ми не маємо змоги співжити з ними ближче — вони обтяжені багатьома обов'язками, часу на українознавство не мають багато. Та й вчителі, принайменше багато є таких, що мусять виконувати ще інші праці поза школою. В них мало часу на взаємини з учнями поза суботами.

Читаємо в педагогічній літературі, що педагогіку не слід називати наукою, хоч вона має багато теоретичних дослідів; вона пов'язана з поведінкою людей, а її охопити теорією вповні неможливо. Навчання і виховання охоплює емоції, і їх годі вбрати в наукові теорії. Коли б ми хотіли виховати дитину науковими теоріями, така дитина була б гідна співчуття, була б дивоглядом. Навчання і виховання — це не передбачування хемічної реакції при дослідах над елементами, його краще уважати малюванням картин, чи компонуванням музичного твору, як писання приязного листа. В нього вкладаємо серце, час, зусилля, душу. Учитель знає, що виховувати і навчати тільки правилами, формулами неможливо. Це не дасть позитивного висліду — пропаде праця, знеохотяться учні й сам учитель.

Про всі ці проблеми знайдемо багато цікавого в підручниках. Але не зустрінемо в доступних нам підручниках такого розділу, як національне виховання. А виховання національне, а ще до того національне виховання такого народу, що не є державним і перебуває під великим тиском ворога, дуже складне і дуже особливе. Кожний державний нарід має свої виховні системи, свою своєрідну педагогіку. Це можна бачити в історії педагогіки. Маємо й ми свою вікову народню педагогіку, але ми її не знаємо. Її ще не відкрили ми для себе вповні.

Коли ж в початках нашого поселення в діяспорі, наші вчителі взялися до організації шкіл, то вони відразу розуміли, що треба мати свою окрему від державних систем виховну систему. Вони довго працювали над її створенням. На 1-му Конґресі СКВУ ця Українська Виховна Система і Український Виховний Ідеал були схвалені після відбуття багатьох конференцій з спеціялістами окремих ділянок нашого громадського, наукового та зокрема шкільного життя.

Тепер про це ми не згадуємо, бо організатори того цікавого періоду в нашому шкільництві відійшли у вічність.

А проблеми наросли ще більші, як були тоді. Вони вимагають розв'язки. Організаторам шкільництва і заходів для упорядкування діяльности молодіжних організацій та всього громадського життя , тим, що діють в системі СКВУ, треба поцікавитись роботою попередників. Треба мати узгіднену мету, погляди на завдання українського шкільництва, треба мати його систему, визначити зміст освіти, випрацювати форми навчальної роботи, методи та багато іншого.

Навчання дуже скомпліковане — є багато шляхів його в різних країнах світу, було в різних часах. Методи залежать від ідеалів і структури спільнот. Є різні погляди в людей на виховну і навчальну мету, є тисячі речей, що їх навчають наших дітей, молодь і дорослих, але чи ми знаємо куди спрямована мета того навчання? Ми не маємо впливу на це, а чи це правильне? . .

"Цілковите безглуздя — твердження про те, що вадою виховної роботи в багатьох школах є словесне виховання. Треба говорити що інше: про примітивність словесного виховання, про невміння окремих учителів виховувати словом" (В. Сухомлинський).

Бібліографія:

1. Василь Сухомлинський: Вибрані твори в п'яти томах, Видавництво "Радянська школа", Київ, 1976.

2. І. Алексеєва: Мотиви навчання учнів, Міністерство Освіти УРСР, Науково-Дослідний Інститут Психології, В-во „Радянська школа", Київ 1974.

3. І. О. Синиця: З чого починається педагогічна майстерність, В-во "Радянська школа, Київ 1972.

4. The Art of Teaching by Gilbert Highet, Publ. Alfred A. Koopf, New York, 1954.

5. В. Й. Чернокозова, В. Й. Чернокозов: Етика учителя, В-во "Радянська школа", Київ 1973.

6. Г. Ващенко: Виховання волі і характеру — Психологія волі і характеру, В-во Спілки Української Молоді, Лондон 1952.

Єдиний скарб у тебе — рідна мова,
Заклятий для сусіднього хижацтва::
Вона твого життя міцна основа
Певніша над всі скарби і багатства.

П. Куліш.

Ярина Зоряна

ПРОРОК ЛІВАНУ

Познайомилася я з ним в початках 50-тих років, коли після прибуття в заокеанські держави, треба було "зубрити" англійську мову, читалося тоді все, що під руку попало, так попала мені невеличка книжечка в чорній обкладинці, яка мене наскрізь полонила.

Висказана чи пак "виспівана" музично та ритмічно, пахла ідеалізмом далекої Сирії-Лівану (чи як тут кажуть — Лібанону). Поезія в прозі — живі слова правди, що так легко заходили в душу. Це був "Пророк", автором його є славний Кагліл Ґібран, філософ, поет та артист пензля й слова. Мова його надзвичайно гарна, сочиста, красномовна, хоч в перекладі, арабської мови, не знаю ж я... читаючи "Пророка"

Чуєш музику в грудях,
І серцем відчуваєш зміст життя.

Жаль мені ще й досі, що не доведеться ніколи прочитати цей твір в оригінальній арабській мов.

Ім'я Кагліл — з арабського значить; люблений, вибраний. Ґібран — лікар та потішитель душ людських. Справді він таким був!

Народився Ґібран 6-го січня 1883 року в Бшері, маленькому селі ліванської країни, яка видала з себе багато пророків. Мільйони, що знають його, уважають цього борця за волю рідного народу — ґенієм. Слава про нього розійшлася далеко, його мистецькі праці приміщуються в найкращих музеях, його твори зокрема "Пророк"', перекладені на двадцять кілька мов світу. Написав він ще: "Мандрівник", "Пісок і піна", "Золоте крило", "Усміх і сльози", "Земні боги", "Ісус син чоловічий", рідкі приказки, ессеї, та інші.

Любив і дереворізьбу. Коли його поетична душа була тяжка, відпружувався в мистецьких деталях дереворізьби, графіки та в малюванні портретів, тоді казав: — Відпочиваю від себе та людей...

Мініятюрна буквально, країна кедрових дерев, бо всього 135 миль довга, а 35 широка, наче стрічка при берегах морських — це Ліван. Там колись у давнині проводили торгівлю фінікійці, по ній ступав та провадив бої — Александер Македонський. Від восьмого століття, прокладався вже зв'язок-міст, поміж грецькою та лівансько-арабською культурою. Ліван є частинно християнський вже з п'ятого століття.

З такої то країни вийшов ґеній Ґібран — великий патріот свого народу, взірець до наслідування молодим поетам. Звали його: Батьком, Вчителем чи Пророком. Може й тому, став для мене Ґібран такий близький, бо в нього так багато спільного з Шевченком. Любив цілою душею свій народ, матір та сестри, завжди з пошаною та пієтизмом відносився до жіночого роду, як і Шевченко, ніколи не був одружений і зійшов з цього світа приблизно в такому самому віці. Боровся проти тиранії й деспотизму та визиску своєї країни, яка була тоді під турецьким займанням. Його портрет, що приміщується в конґресовій бібліотеці у Вашінґтоні, теж нагадує Шевченка... у вишиваній на зразок форми нашої сорочки. Хоч вправді не переніс Ґібран стільки страждань і терпінь та заслань як наш Шевченко, бо прожив в США — понад двадцять років.

Як пристрасно хотів він затримати старинну культуру свого народу, та передати її дальшим поколінням. Хоч входив у кращі сфери американської еліти — не асимілювався, як це часто робили інші, тільки черпав силу зі своєї рідної країни, що йому була потрібна до його мистецького-поетичного розвою. Він був основоположником "Академії Арабів" — в місті Бостоні, США; був одним з найвидатніших еміґрантських, шляхетних мистців та поетів.

Будучи ще шостилітнім хлопчиком, подарувала йому мати книжку з репродукціями Леонардо де Вінчі, він вже тоді, малим хлопчиком, захоплювався мистецтвом. Змалку писав та малював. Ціле життя ставив для себе найвищі вимоги і часто нищив свої твори, поезії чи малюнки, бо "вони не були тим, чим бачив їх в уяві — замкненими очима".

Арабський народ, є в цілому наскрізь поетичний. Коли ще в 15-тому столітті, турки зруйнували арабську державу — затемнена екліпса обняла ввесь арабський світ, тоді поезія будила їх до життя, додавала сили поборювати деспотизм жорстоких ворогів турецьких,

Чудова природа, серед якої ріс молодий мрійник Ґібран, кедрові дерева, річки, водоспади, море, гори, очевидно впливали позитивно на його психічний розвій, але вже оди-

надцятилітним юнаком він був змушений разом з матір'ю та сестрами покидати рідне село, щоб знайти кращий прожиток для сім'ї за океаном, оселюючись в місті Бостоні.

Три роки пізніше, коли йому було всього чотирнадцять років — він залишає чужину — їде кораблем самітній хлопчина, щоб у столиці Лівану, в Бейруті, студіювати літературу та культуру свого народу. І там після п'ятирічних студій, що їх кінчає з відзначенням у "Школі Мудрости" стає виливати свою душу. Пише "Дух бунтівничий", де картає церковних достойників за коляборацію з ворогом, через що був екскумунікований з маронітської - католицької церкви (Після смерти реабілітований). В тому ж часі почав писати "Пророка", якого скінчив п'ять літ пізніше. Кажуть, що Ґібран ніколи не знав справжньої молодості, що вродився дорослим.

Студіюючи в Бейруті, він формував своє життя поета та філософа, щоб уміло передавати правду в красномовстві. І він це в дальших літах осягнув! Він також студіював два роки образотворче мистецтво у Франції, де познайомився з визначними мистцями, між ними славним Родіном. Змалював портрети високих державних мужів Франції та Америки.

Ґібран завжди був вдячний однаково до всіх, хто любив і цінив його працю, будь-то високо освічений вчений, чи примітивний пастух. Він твердо вірив, що немає нічого припадкового, нічого маловажного, що кожна істота має свій неминучий плян та взірець, який треба гідно та чесно виконати.

Захід пізнав його як людину з неограниченою душевною силою, повну в мрії та візії. Людину, яка вміла любити й була люблено. Про любов він сказав ось що:

—Іди за нею, хоч стежки й дороги тернисті,
Хоч мечі заховані гострі в крилах її лету.
І вір словам, хоч голос її розіб'є,
Твій давно вимріяний храм.
Вона (любов) на голову твою
Ставить корону золоту...
А рівночасно уб'є й розіпне,
Щоб ти із радістю кровавився,
Щоб знав, що біль є твоя радість...
І не кажи, коли кохаєш,
Що Господа у серці маєш —
Лиш кажи, що ти в серці Бога . . .

Хоч сам ніколи не був одружений, Ґібран дав такі психольогічні, філософічні та правдиві вказівки для подружнього життя:

— В подружжі віддавай серця
Одне — одному,
Лиш не на те, щоб ними володіти
Бо серця ваші, має Рука Життя,
Що призначила вам спільно прожити.
Хоч ви разом одне —
Та нехай поміж вами прогалина буде!
І завжди будьте близько себе
Але не надто,
Бо дуб сильний і ніжний кипарис
Не буде в тіні ріс...

Не заслонюйте один-одного в подружжі, не робіть тінні — дайте дорогу до росту! Скільки тут правди святої!

Яка ж прекрасна і так само правдива наука про дітей:

— Діти ваші хоч прийшли від вас і живуть з вами
Не належать до вас!
Це: Сини і Дочки Життя!
Дайте їм любов і знання
Лиш не ваші думки,
Бо вони мають свої власні
І їхні мрії — світлі й ясні будуччини,
Бо Життя ще ніколи не завертало назад коло
А йде вперед!
Любіть своїх дітей, палко любіть,
Лиш не шукайте любови в них...
Ви є луком, а діти — це стріла,
Одне і друге — потрібне до життя!

На кожну життєву тему в нього є філософічні погляди. Про виконання праці Ґібран говорить так:

— Працюйте завжди як та гарфа,
Що серце її слухать варта —
в звуках дрижання — мельодія чудова...
Хай ваша праця буде завжди достойна
Не тягаром — або покутою,
Але, щасливою, співучою нотою.
Щастям хай буде ваша праця,
В любов сповита!
І це не значить, що той, хто мармур різьбить
Скульптор —
Є кращий як земський
Плугатор...

Дарунок приязні уважав за божественний, бо:

— Ваш Друг-Приятель — це просьба вислухана,
Найкращим Другом (Богом) подарована.
Це є поле, де ви сієте любов,
Щоби збирати плоди знов і знов,

Ваше найкраще, найліпше — я
Дано вам за приятеля.
В солодкім, дружнім існуванні
Хай спів між вами гомонить,
Діліть приємності між вами,
А серце хай спокійно спить,
Бо Друг ваш все на варті стане!

Вірив беззастережно, що все, що стрічає людину в житті, потрібне до збалянсування, до рівноваги, як: смуток і радість ,що йдуть в парі, мов нерозривні друзі:

— Криниця вашого сміху
є також сльозами налита.
За кожну сльозу буде радість,
Бо смуток в радість оповита...
Чим глибше смуток закарбує,
тим більше радості вам буде!
Не бійтесь смутку, він силу має,
він нову радість роздобуде!

Подібні думи є таксамо про доброту та зло:

— Потрібно знати вам одно, що голод доброти є — зло.
Щоб знайти для себе поживу —
добро йде через поле й ниви...
Заходить у чужі комори,
у всякі темні, брудні нори,
Щоб загасити свою спрагу
П'є часом і трійливу воду...

Руководиться в житті сильною вірою. В кожній підручній книжечці-зшитку було його мотто:

"Допоможи мені Господи, написати Твою правду і змалювати Твою красу".

Народжений в маронітській, християнській церкві, східнього обр'яду, там і дістав Ґібран свою початкову школи катехізму. Він дуже тепло згадує священика в своєму селі о. Йосифа, що малим хлопчиком ходив з ним рука в руку, та засипував його питаннями.

— Від того священика я навчився любити Бога, бо від нього спливала доброта і любов на маленьке моє серденько... я любив його дитячою, пристрасною любов'ю... ще й зараз це вдчуваю, коли думаю про о. Йосифа".

Арабська мова, що нею говорив Ісус, була другою мовою Ґібрана. З найбільшою насолодою читав Біблію в арабській мові, та перекладав в деталях слова Христа. В дальшому своїому житті він перекладав і Біблію й свої твори на англійську мову і часто сердився, коли не міг знайти відповідного слова до перевкладу — тоді казав: — В арабській мові є на це слово аж п,ятдесять синонімів — в англійській, лише одно!

Його країною колись пішки проходив та навчав "Ісус — Син Чоловічий та брат" — так завжди називав Ґібран Христа, якого любив всім своїм єством. Чи ж можемо сумніватися, що цьому філософові та поетові — людині наскрізь позитивній, міг об'явитися Христос? Ґібран твердив: Аж три рази я бачив мого Спасителя і брата... Не хотів багато про те розказувати — "бо і так не повірять". Великий містик, глибока релігійна сила, він болів душею і "виганяв" купців зі святині", що торгували словами правди. Постійно боровся проти гіпокретизму, засліплювання та вузького способу думання. Ось його міркування про Бога та релігію:

— Що це є Бог і де він є?
Погляньте, там в простори
побачите його на хмарах,
як руки простяга до зорів.
І блискавками спускається в дощах.
Він усміхається в квітках...
Він гри з дітьми проводить всюди...
Знайдіть Його і в своїх грудях!
Пізнайте Його!

— А релігію, — не носіть так, — як носять гарний одяг, — на показ...

Нехай ваше денне життя
Буде для вас краща святиня!
Чи буде в Бога милосердя
Для тих, що славляться Його ім'ям,
І кричать голосно, що лиш вони є праві,
Всі інші... непотрібні, зайві?..

Під кінець свого життя Ґібран часто згадував своє дитинство, розповідав про свою матір, з таким солодким почуттям, що й він сам й ті, що слухали його — мали сльози на очах. А була його мати особливої ваги мудрости та розуміння. Вона пізнала, що її син небуденна істота, що він потребує цілковитої свободи в його жилах... про матір свою Ґібран казав так: "Вона жила незлічимими поемами, хоч ніколи не написала одної... та пісня, яка лежить тихо в лоні материнськім, буде проспівана устами її дитини". Ось одна з тих пісень про красу:

— В життю шукаєте краси?
Життя само — неперевершена краса,
для кожного інша вона.
Спитайте зараженого й сумного,
що краса значить для нього...

І ви почуєте: ласкавість, ніжність.
Для пристрастних — могутність, здобуття,
Для втомлених — м'якість постелі,
А для відважних — рев диких звір'ят у пустелі.
Замкніть очі — красу побачите,
Закрийте вуха — її почуєте...
Краса — це зачарована душа, шукайте її у собі... вона на віки ваша!

Всі великодні п'ятниці відбував одинцем, в цілковитій тишині — перед розп'яттям Христа... спокійно в тиші віддав Богові душу, під Великдень. Було це в 1931 р. в Нью Йорку. Відтак його тіло перевезено до Бостону, де похоронних відправ довершив в Ліванській, Маронітській церкві, близький друг Ґібрана — о. Донайні, арамайською мовою, при здвизі великих мас народу. Тисячі прийшли віддати своєму пророкові — останню прислугу. Сотні клячали по хідниках міста, плакали, ридали, — відчувши велику втрату.

Повернувся Ґібран на вічний спочинок до своєї рідної земл, до місця своєї юности, бо такий був його заповіт. І спочивають його тлінні останки в одному з манастирів, серед кедрових дерев, у підніжжю гір — там де він вперше побачив світ.

Зійшла з цього світу велика небуденна, проте наскрізь скромна, звеликої букви, Людина, яка горіла невгасаючим полум'ям любови, до всього благородного, що вартісне в житті,, — проживши всього сорок вісім років.

Він залишив по собі величезні скарби — пера й пензля, залишив віру в божественний плян, вру в Бога-Батька всіх живучих.

Впродовж його короткого, трудолюбивого життя, на його устах завжди були слова: смерть вічність...

"Життя і смерть — це нероздільність,
Як Творця Його — непомильність,
В глибині надій і бажань.
Лежить там мовчазне знання,
що смерти таємниця —
є в серці самого життя!
Не бійтеся смерти, вона звільняє
Від неспокійних, бурхливих хвиль.
Затишок вічний вам дає
В з'єднанню з Творцем у просторах
Широких, необнятих миль..."

Твоїм міркуванням про життя й смерть, закінчу цю коротку розповідь про Тебе, дорогий філософе-поете, з вдячним почуттям моєї душі за "Пророка", — за музику в грудях...

На передодні Твойого сто-річного приходу на світ, на сповнених п'ятдесять літ Твого відходу у вічність — прийми мою скромну квітку — щирі, невибагливі слова.

Довгі війни та неспокої, що тривають під сучасну пору в Лівані, не дозволили в столиці Ґібранової країни, в Бейруті, спорудити музей де була б зібрана вся творчість цієї ґеніяльної людини-пророка... станеться це напевно, як настане мир в цій волелюбній країні.

Використані матеріяли: "This man from Lebanon" by Barbara Young та біографія К. Ґібрана. Наведені вільні (з англійського) переклади з "Пророка" — Ярини Зоряної.
Червень — 1982 р.

УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА...

(Докінчення з стор. 3)

в тому, що вона дуже тісно сплетена із життям народу, вона демократична, у ній багато українського народнього гумору, чутливости, бунтарського духу. Жанри у нас ті ж самі, що й в інших літературах. Серед авторів Марко Вовчок, Василь Стефаник, Михайло Коцюбинський, наш побутовий театр, Леся Українка з драмами ідей, тема селянського спротиву проти насильства — це українська особливість. Цього нема в інших народів. Це наш вклад у світову культуру.

Т. Горохович

Кладу нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Онуфрія Фидоряка, який упокоївся 7 липня 1982 р. у його світлу пам'ять складаю $10.00 на журнал „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Дружина Єва Фидоряк і вся родина,
Вилінгдон, Альберта

— — — — —

Членки відділу ім. О. Кобилянської у Саскатуні кладуть нев'янучі вінки на свіжі могили двох щирих членок, що відійшил у вічність, бл. п. Наталка Кіндрачук упокоїлась 10 липня 1982 р., бл. п. Ґиня Стратійчук упокоїлась 4 вересня 1982.

Родинам висловлюємо щирі співчуття, а в світлу пам'ять покійних засилаємо $30.00 на журнал „Промінь". Вічна їм пам'ять.

За відділ — Марія Гарбус (реф.)

„Небесний змій" і Докія Гуменна

Протягом століть людська думка підноситься до казкових, чудесних, романтичних уявлень про майбутнє, прекрасне життя, освітлювала ці уявлення променем надії, передбачала явища майбутнього технічного прогресу. Вже в глибоку давнину люди мріяли про можливість літати в повітрі, (легенда про Фаетона, Дедала і сина його Ікара, "Килим-Самальот"). Мріяли про прискорення руху по землі — (казка про "Чоботи-скороходи", освоїли коня), бажання плавати по річці швидше від її течії (винайшли весла і паруса) і таке інше.

Можна навести десятки доказів далекозорості, припущень, а також технічного мислення первістних людей, яке відносилося до таких уже сучасних гіпотез, як утилізація сили обертання Землі навколо своєї осі або знищення полярних льодів. Найпередовіша людина використовуючи людські мрії і фантазії прагнула відхилити завісу в майбутнє, бодай в загальних рисах уявити суспільство майбутнього з його високим технічним поступом. Людина в своїй уяві створювала бажаний для неї світ, ясна річ кращий і досконаліший, ніж яким був перед її очима. Повсякденне життя й оточення хотілося бачити іншим, значно кращим, досконалішим, більш пристосованим і зручнішим для потреб людини. Все це становило живу основу, на якій виростали фантастичні художні та публіцистичні твори. Науково фантастичний жанр був досить поширений в літературі зарубіжних країн, українські письменники не дали жодного утопічного роману, через обставини в якій українська література перебувала, борючись спочатку з соціяльним і національним гнітом, пізніше мусіли освітлювати в своїх творах лише соцреалізм та писати по спеціяльним завданням. Лише багато пізніше фонд науково-фантастичної літератури став поповнюватись. В цьому жанрі виступали Юрій Смолич, Петро Лісовий, Дмитро Бузько, Микола Трубланні і особливо Володимир Владко. На еміграції ще ніхто не відважився на такий жанр лише Докія Гуменна вирішила це зробити випустивши в світ свого "НЕБЕСНОГО ЗМІЯ", видання Науково-дослідного Товариства Української термінології. Пишучи до мене авторка звертається так: "Ну, і як виглядає ця спроба в живих образах витягти із забуття яскраву добу давно-давно минулого нашої землі?" Можу сказати — чудесно, дуже добре, читається з великим захопленням особливо тими, хто любить фантастику й історію.

Ріжниця між жанром фантастичних романів чи повістей Докії Гуменної і вище згаданих авторів полягає в тому, що там заглядається в майбутнє (правда В. Владко згадав про минуле в романі "Нащадки скифів"), а тут з майбутнього заглядається в минуле нашої старенької планети Землі, в історію людей, які жили кінцем третього й початку-середини другого тисячоліття до нашої ери на терені між Дніпром і Волгою. Тут техніка шугнула дуже далеко — космічний корабель (як в наших умовах пароплав) пливе собі на тисячній милі над Землею і дослідники сидять в круглій залі космічного корабля слухають своїх колег. На екрані під час доповідей з'являються образи-ілюстрації. Проходить перед зачудуваними очима дослідників початкова культура Землян і її розвиток. Головні дієві особи Твастр — людина іншої планети з високо розвиненою технікою і Яр — хлопчисько племені сварожичів, який вибрався з хлопцями в нічне пасти коней. Яр любить слухати розповіді хлопців"... він хотів би все побачити, увесь світ облітати, одночасно всюди бути..." І Твастр вибирає його для своїх експериментів. На цьому є тло цілої повісті.

Відтворити з такою любов'ю красу нашого давноминулого життя, показати позитивні і негативні риси передісторичного мешканця української землі, спосіб його життя, змагання і досягнення, фолкльор, мітологію, може лише Докія Гуменна. Крім того письменниця переплітає життя людей в двох періодах, майстерно пов'язує їх, створюючи тяглість подій. Прийдешне і минуле. Поза-тим авторка приділяє багато уваги мові, вона аналізує лексику, що могла бути вживана в передісторичних часах і залишилася в корінних поняттях та словах сучасної української мови.

В заключному слові голова експедиції Аді-ті робить підсумки дослідження колег. На екрані знову проходить все те, над чим вони працювали. Обшир довкола двох морів Чор-

ного і Каспійського були заселені густо спорідненими племенами. Жили вони замкненими групами і тому вже в той час постали дві мовно-діялектні зони. Племена, що жили в хліборобській зоні, що простягалася від Малої Азії через Балкани аж до Дунаю, Дністра та Богу споріднені й рівнем хліборобської культури, й віруванням (глибокою пошаною до Великої Матері, землі та води), і просто родичанням. Ті племена, що випасали отари й череди (скотарі-пастухи) запосідали простори навколо Каспію, на Кубані, біля Озівського моря, у степах Північної Чорноморщини відмінні від хліборобських племен (значення жінки маліє) хоча родовід і спадок ще ведеться через материнську лінію. Ускладнюється діялектика але ті, що живуть біля Каспію розуміють тих, що живуть біля Дніпра. Непосидющі племена розширили свій сегмент, розселилися в Центральній Европі аж до Райну зберігаючи свої традиції. Друга паросль мовного дерева почала своє життя на Середньому Дніпрі — опинилася на Десні, потім щось їх примусило розділитися, одні роди пішли на захід і подалися до південних берегів Балтики, а другі повернули на схід, у басейн ріки Оки.

Отже діти Великої Матері розійшлися по світі, змінилася мова але зберігся корінь і культ (зверніть увагу на їхні емблеми та родові герби) одні — вовки, другі — тури, а треті — ведмеді. Знаки викарбувані на камені в ґротах Свара-гори подібні на знаки в Альпах на горі Бего та південній Скандинавії на горі Богуслен. Започатковуюча літопис розвивається у літопис нащадків. У Середній Азії розмаїті різьби на скелях розповідають про складне життя і світовідчування сакських племен, ще до того, як із них виділилися ар'ї та ірани. І так минуле пливе в прийдешнє. Поєднуючи минуле з сучасним авторка хоче прищипити віру і любов до своєї землі — Батьківщини. Пізнання Себе, що тисячі років було притемнене непізнане відродить нас духово. Докія Гуменна — за мистецьким досягненням займає визначне місце в літературі поза Україною. ВОНА — свідомість нашого національного "Я". На мою думку всі твори Докії Гуменної, як класичні твори мають увійти в програму українських шкіл і в підручники з літератури. Всім, хто ще не читав "НЕБЕСНОГО ЗМІЯ" раджу прочитати, особливо тим, хто під впливом чужого, думає, що його власне є гірше і не славне, а Докію Гуменну пора поставити на п'єдестал талановитости тепер, не після її смерти. Дати можливість, щоб її твори побачили світ, а не лежали рукописи десь в скринці.

Інж. Валентина Єрмоленко

ОГОЛОШЕННЯ

Відділ Союзу Українок ім. Лесі Українки у Виндзорі, який приміщується при Соборі Св. Володимира при вул. Текомсі під числом 2000

СВЯТКУВАТИМЕ ЮВІЛЕЙ СВОГО 50-ЛІТТЯ

дня 24 жовтня 1982 року в соборній авдиторії Св. Володимира.

На цей 50-літній Ювілей відділу прибуде голова Союзу Українок Канади, пані Анна Звоздецька з Едмонтону і голова Провінційної Екзекутиви на Східну Канаду, пані Юлія Головата з Торонта.

На це наше свято запрошуємо членство складових організацій СУС і громадянство з родинами.

За Ювілейний Комітет,

Іванна Римар, голова — **Стефанія Коростіль,** секретарка

В Торонто ОПЛДМ влаштовує СВЯТО КНИЖКИ 31 жовтня 1982 р. в приміщенні Інституту Св. Володимира при вул. 620 Спадайна з виставками книжок і мистецьких робіт та виступами дітей і молоді, а 28 листопада АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР членів ОПЛДМ в залі Свято-Миколаївської Школи при вул. 540 Белвудс Квін.

Звертаємось з ласкавим проханням до нашого громадянства піти назустріч у цій так важливій праці популяризації книжки, як найважливішого чинника у збереженні української мови і нашої культури — й у цих днях не влаштовувати імпрез, підтримати на дусі наших дітей і молодь у їхній праці.

За Управу ОПЛДМ

Іван Боднарчук — гол. **Леся Шанта — секр.**

Книжка – національний скарб

Український народ з найдавніших часів дбав про розвиток, в першій мірі, своєї духовної культури.

Розвиток письменства в Україні почався з приходом християнства. Разом з християнством прийшли в Україну рукописні книжки та письмо. І на час володіння Київською Державою Володимиром Великим (979-1015) та Ярославом Мудрим (1019-1054) почався буйний розквіт української літературної творчости.

А від того часу, коли постало друковане слово, наш український народ зробив великий поступ в усіх ділянках свого життя. З уведенням друкованого слова український народ мав змогу записати усі духовні здобутки, все знання і свій досвід, який виявив упродовж минулих поколінь.

Перша книжка, надрукована нашим письмом, вийшла 1491 року в Кракові. Це була богослужебна книга, яку видав князь Константин Острозький. Першу друкарню в Україні заснував у Львові Іван Федорович. Він мав свою друкарню в Москві, але темні москвичі вважали друкування книг за чари і хотіли його вбити за те, що друкував книги. З Москви він втік у 1573 році і заснував друкарню у Львові при Ставропігійському братстві, а потім в Острозі. Крім того постали тоді друкарні в Києві, Вільні і Рогатині.

Львівські міщани підтримували друкаря і він видав у Львові першу книжку, Апостола 1573 р. Ті друкарні перше друкували богослужебні книги і біблії, а згодом світські, повчаючі книжки та шкільні підручники.

Всі українські міщани, козаки, духовенство шляхта горнулися до книжки. Ця охота українського народу до книжки свідчить, про його високу культуру. І це врятувало нас від заглади в неволі. Наш народ перебував найтяжчі часи і коли до селянських хат заглянула книжка, блиснуло світло науки, то тоді вже жодна ворожа сила не могла народу знищити.

В ті часи книжка пробуджувала народ до національної свідомости, вертала йому почуття національної гідности та окрилювала його надіями на повернення йому волі, щоб бути господарем своєї держави. Книжка в житті людини має надзвичайно великі цінности. Вона є джерелом знання. З книжки письменна людина дістає знання створені людством протягом довгої його попередньої історії.

Узагальнюючи багатогранний досвід виробничої і культурної діяльности, людина з допомогою книжки передає цей досвід наступним поколінням. З книжки людина дізнається про великі відкриття і винаходи, про боротьбу людини з природою і пануванням над нею.

А Іван Франко про книжки говорив так:

"Книга — морська глибина
Хто пірне в них до дна,
Той хоч труду мав досить
Дивні перли виносить".

Книжка дає не тільки знання, а й допомагає у вихованні повноцінної, всебічно розвиненої людини. А, особливо, важливим чинником у вихованні молодого покоління є читання відповідної літератури.

Твори визначних письменників розбуджують і розвивають почування любови до рідного краю, до свого народу, захоплюють високими ідеями добра, правди і краси. У літературі заховані та збережені духові скарби нації, призбирані на довгому історичному шляху її існування.

Література розкриває молодому поколінню минуле нашого народу і допомагає у вихованню характерів. Література, як і кожне мистецтво, діє на серце людини, себто на її емоції, діє не тільки на свідомість, але й на підсвідомсть. Отже, добрим допоміжним складником у вихованні молодого покоління є читання літератури. Читання клижки допоможе нам у вихованні свідомих українців, у знанні мови і допоможе вільно користуватися нею. Треба пам'ятати, що друковане слово дає багатий матеріял для розвитку мови.

А мова є одним з найбільших надбань нашої нації, вона виникла і розвивалась разом з розвитком українського суспільства і служить нам знаряддям для боротьби за волю України.

Книжку треба любити і використовувати не лише як джерело знань, вона по дружньому допомагає розбиратися в бурхливій плутанині наших думок, почуваннях, подіях і полегшує нам життя.

Вона навчає нас поважати людину і самих себе, книжка дає нам розум і розбуджує почуття любови до нашої Батьківщини і до нашого народу.

З. Маєвська

THE ROLE OF ETHNICITY IN THE WORK OF UKRAINIAN-CANADIAN ARTISTS: AN ANALYSIS

The following lecture was delivered by Lydia Palij at the University of Manitoba in Winnipeg last fall. Ms. Palij is a Ukrainian-Canadian designer-artist who resides in Toronto. In the past she has written for and illustrated Suchasnist and Ukrainian Holos. She is also a member of the Association of Ukrainian Artists of Canada.

by Lydia Palij

In this paper we are dealing with concepts that are not easily defined or measured. What is ethnicity in art? What is a Ukrainian-Canadian? According to Wsevolod Isajiw, there are very few definitions of ethnicity in the works of social scientists. There are more questions on the subject than answers (and I hope my paper will encourage a debate).

Because of the recent awakened interest in national identity around the world, we occasionally come across essays on the subject of ethnic expression in art. The views vary from one extreme to another. Some authors like Theodore Allen Heinrich, professor of Art History at York University in Toronto, insist that art movements of any real significance are in their very essence supranational; others, like Charles Maillard, director of Montreal's Ecole des Beaux-Arts in the 1940's say: "Art must be national to be human."[1] (It is quite interesting to note that French Canadians are presently rethinking their attitude toward nationalism in art.)

I will make an attempt to analyze the role of ethnicity in Ukrainian-Canadian society, knowing well that I may ruffle a few feathers. (We seem to be very sensitive about what we consider our national symbols.)

I believe that there are two ways in which ethnicity can express itself in art: 1) Through ethnic subject matter. This is most widely used and is not difficult to define (traditional style); 2) Through the ethnic "spirit" (dukhovist) of a creative work. This is much more elusive.

Unfortunately this division is not clearcut; the characteristics overlap. Ethnic spirit is hard to describe in words, and there might be critics who will doubt if it exists at all.

The role of Ukrainian subject matter in art

In my opinion the use of an ethnic theme (subject matter) in art could be beneficial; national consciousness is healthy, but it could also be harmful because the aspiration to make us ethnically unique could lead to our complete cultural isolation.

Being Ukrainian is a learned experience; it is not inherited. What we perceive as being Ukrainian comes from our parents, from school, from the society we live in. It has also a lot to do with our childhood. For this reason I would like to separate the artists I will discuss, into two categories; those born and raised in Ukraine and those born in Canada. The first group has the advantage of remembering what Ukraine "feels" like, as well as having had a chance to be more exposed to the past artistic expression of their homeland.

The Canadian-born artists could have learned about the country of their ancestors from others, from books, or from occasional visits. But more frequently they depict ethnic experiences remembered from their childhood in Alberta, Manitoba or Saskatchewan. Their images and symbols will be different from the Ukrainian-born artists. In essence we can call this the emergence of Ukrainan-Canadian subculture.

Not only geographical background, but social background as well has a lot to do with understanding and interpreting "Ukrainism." Individuals who grew up in farm communities are more likely to manifest their ethnicity through folklore. Folklore, which arrived with our pioneers, was the only means of preserving national identity in a foreign, hostile environment of the time. It served its purpose, but unfortunately it has stayed with us too long, having become for many the only form of cultural expression. It is frequently artifically nurtured instead of finding its honorable place in a museum.

It is fed by a continuous infusion of Soviet kitsch such as wooden pysanky, and carved eagles.

The wave of post-war immigrants did not change this situation substantially. Folklore and

objects that pass as folk art are still extremely popular. There are pressures in our society to accept them as national symbols.

"Folk art" has become, in many cases, a cheap solution, an easy self-indulgence, a pacifier ("We might not read Ukrainian books, we might not speak the language, but we still have embroidered cushions").

A whole series of false symbols has been introduced. Crosshatch geometric embroidery from a small area in western Ukraine has been almost elevated to a national symbol. The Trypillian design is another example of a good idea gone wild.

This attitude to ethnic culture has some influence on our fine art. In its most destructive aspect, from the aesthetic point of view, it appears as embroidery on a pseudo-Byzantine Madonna. The saccharine-sweet paintings with scenes of idealized Ukrainian villages, and girls in folk costume stem from the same attitude. They might serve some purpose on a grocery-store calendar, but they should never be considered "high art" or, worse yet, exhibited as Ukrainian culture.

There are other harmful aspects of what is considered by some as traditional art.

Ukrainian-American artist Iryna Petrenko-Fedyshyn, speaking at a panel discussion entitled "Where do we stand in art?" held in New York, January 30, 1977, said: "When tradition becomes static and is continually and blindly imitated, it can lead to stagnation and, as a result, can leave us behind in the rapidly passing kaleidoscope of the social and cultural process of our era."[2]

For example: Under the guise of Ukrainian tradition, amateurs frequently misuse our great iconographic tradition. But imitation of Byzantine art does not necessarily make it Ukrainian. Let us not forget that this style was used from Ravenna to Cappadocia and from Moscow to Addis Ababa.

Renowned Ukrainian-American artist and critic Yuri Solovij writes in an essay in the magazine "Suchasnist": "Not everything brought from Ukraine is good. On the contrary, the artist who made his debut in Ukraine often performs the duty of national-dogmatic hygiene, ritual duties without problems, instead of attempting to depict phenomena in a fresh way."[3]

Despite all these negative aspects of ethnic subject matter in art, however, there are many positive qualities.

In Canada we have a number of Ukrainian artists who produce good creative work and express themselves in a variety of styles from the realistic to the abstract. Some of them have easily recognizable Ukrainian themes, others do not. Since all artistic expression comes from the turmoil in our subconscious, it is very difficult to explain why an artist chooses a certain subject matter, style or technique. I will not enumerate all the noteworthy artists; I will mention only some in order to illustrate my point. At the end of my talk I will show some slides to give the audience a chance to see artwork with and withouut ethnic elements.

Some Ukrainian-Canadian artists use traditional imagery but in a new way. For example, Myron Lewyckyj, Halyna Nowakiwska from Toronto have combined ethnic elements in some of their works with a contemporary style. Yulian Kolesar (Montreal) seems to use ethnic elements in most of his modernistic paintings.

There are also artists who use Ukrainian iconography in a new creative manner, rather than copying them.

Natalka Husar (Toronto) expresses her perception of what it means to be Ukrainian-Canadian in her witty exhibit of ceramic sculptures entitled "Golden Forms." Her style resembles Oldenberg's pop art.

Some artists see the world around them as sincerely and as innocently as children. Ann Alexandra Harbuz, Molly Lenhardt, Primrose Diakiw and Lina Kostiuk are such artists, as we see from their scenes of Ukrainian-Canadian life. Similar sincerity and innocence can be seen in all the works of Petro Shostak and William Kurelek. I would like to quote what Kurelek said about ethnicity in an essay entitled "Development of Ethnic Consciousness in a Canadian Painter:" "Ethnicity cannot be manufactuured any more than morality can be legislated. It is there by birth or experience and can only be uncovered or nurtured."[4]

There is a very interesting phenomenon emerging presently in Canada. Third-or-fourth-generation Ukrainian Canadians are feeling the psychological need to look for their ethnic roots (if I may use the cliche). They express their experience in a creative way, mostly in writing. They are frequently children of nationality indifferent parents and were not "burdened" by knowledge of the history or culture of their ancestors. Those writers learned about their ethnicity from folk myth and Baba's tales.

This process is very well illustrated by Ted Galay's play "After Baba's Funeral," as well as in the early poetry of Andrew Suknaski. It would be interesting to see art produced by similar creative process. (Would it be Ukrainian in spirit?)

Official Soviet art has little effect on Ukrainian-Canadian artists. Social realism has no appeal to us and is completely out of touch with our reality. However, unofficial non-conformist art in Ukraine, which occasionally finds its way to the West, is alive, contemporary, vibrant and, above all, it is Ukrainian. From this group of artists comes the most imaginative, most creative use of ethnic themes. For example, Fedir Humeniuk and Andrij Antoniuk produce superb paintings on Ukrainian historical themes. Ivan Marchuk and Bohdan Soroka get their inspiration from mythology and ancient symbols. (For example: The deer and the horse, which might have been our tribal totems). Volodymyr Makarenko and Antin Solomukha, who recently came to the West, show Ukrainian elements in their paintings that seem to go beyond the subject matter.

The role of the ethnic "spirit" (dukhovist) in art

What is the ethnic spirit? Does it exist? It seems to be a dreamy enigma that can only be felt by an observer. It is mythic, it comes from the depth of the subconscious of the artists, it is like a memory of a scent — "Yevshan Zillia," a memory of a mother's lullaby, of the color of the sky from our childhood.

Does art reflect the psyche of a cultural group or nation? Can we see in Ukrainian art the reflection of what we perceive as our ethnic characteristics, the reflection of our tragic history, of our love of the romantic and the lyrical? I believe we can, especially in the semi-abstract and abstract works of such artists who are still very close to Ukrainian soil as Makarenko, Marchuk, Solomukha. (This is the second time that I refer to the non-conformist artists from Soviet Ukraine, but I feel that their work is important as an illustration of this elusive concept of ethnicity in art, as well as the fact that it is bound to have influence on the Ukrainian-Canadian artists.) The less realistic the work, the more we tend to overlook its external quality and to focus on the internal, that is, its psychological effect. This, of course, does not mean that the works of artists who express themselves in a realistic manner cannot have Ukrainian "spirit."

At the risk of talking myself right out of the subject of my paper, I would like to say that an artist has to be good to successfully use ethnic subject matter, but he or she does not have to be "ethnic" in order to be good.

Not everybody can, not everybody wants to, use ethnic themes or styles. Those who don't can equally contribute to our culture if they are creative and express themselves honestly. It has been mostly Ukrainian - Canadian abstract artists, (such as Kilisnyk, Kostyniuk, Zeleniak) that have been accepted by non-Ukrainian critics and have been exhibited in mainstream galleries. If nothing else, the names of these artists are ethnic, and they consider themselves Ukrainian.

We must not forget that "non-ethnic" Archipenko did more for Ukrainian art, when it came to the view of Western critics, then anybody else. But did he have Ukrainian "spirit?"

In reply, I will paraphrase the Canadian critic Kay Woods: "Art does not have to speak of Ukrainian culture but for Ukrainian culture."

How do I see the future of our art?

The Ukrainian emigre Sviatoslav Hordysnky wrote: "Formal and spiritual problems of our past and present should be in the center of our artistic concern. We must study and recognize our ancient traditions."[5] Everybody will agree that we should learn about our past and be concernel with our present, but some of us might not consider this to be the focus of our artistic concerns.

Our priority should be creative, honest expression. If some artists do not feel the need to incorporate ethnic elements in their art, they should not feel obliged to do this. (I know one young man whose art suffers considerably every time he listens to his mother's advice and paints in a "Ukrainian style").

The editor of Artscanada, Anne Trueblood Brodsky, quotes Andrew Forge from Yale University: "Of course art has roots. Of course art leaps over frontiers."[6]

You see the paradox — we must have roots but in order to go beyond our community, our art must be understood and appreciated by the outside world as well. We must have contact with other cultures and enrich our aesthetic vocabulary.

Ukrainian-Canadian critic Maryna Antonowych-Rudnycka during the above-mentioned debate on art in New York warned: "As long as we only repeat copy, or imitate stereotypes of

our past, we will not advance. One should know the tradition of our cultural heritage and on its basis create new artistic values. The contemporary creative output of Ukrainian artists should reflect the contemporary very complex demands of life."[7]

Art must reflect our many-faceted culture, but our cultural process must not remain isolated from the rest of Canada and the world. It should depict the dynamism of change, the dynamism of the present generation, as well as changes and turmoils of Ukrainian-Canadian society.

This should apply not only to painting and sculpture, but also to graphic and applied art, and the contemporary crafts, such as pottery and weaving.

I would like to mention here another aspect of our scene, the lack of competent criticism. We have exhibits, some types of our art sell very well, so we are content. We even tend to judge an artist by his or her popularity alone. The average consumer tends to be afraid of anything innovative, original, experimental: he distrusts what he does not understand. As far as I can see, Ukrainian-Canadian society has made few attempts to educate the public about our art. We have dozens of books with color reproductions on differen aspects of folklore, but not a single anthology of Ukrainian artists in Canada. As a result we are losing many talented young artists who are afraid of our "ghettos" and who are looking for appreciation elsewhere.

We would also benefit from a gallery that would exhibit only contemporary works of a high caliber, similar to the Ukrainian Institute of Modern Art in Chicago. (It was this gallery that exhibited five abstract Canadian artists in 1974).

There are grants available from the Secretary of State Department of Multiculturalism.

In the past they supported only community efforts in the performing and visual arts, but this has changed. Now individual artists, as well as small groups, can apply for grants. I once heard the former minister in charge of multiculturalism say: "All you Ukrainians ever ask for is grants for dancing boots." This is sad. Why don't we try to get money for art education, for communications with the young generation interested in art? Why don't we organize a good travelling exhibit screened by a professional jury? Why don't we try to get a grant to publish a book of good contemporary Ukrainian-Canadian art?

A lot can be done to help Ukrainian-Canadian artists — both those that use ethnic symbols and those who don't.

"The Ukrainian Weekly"

— — —

1. Lecture given at "Cercle Universitaire" entitled "A la conquete d'un domaine" January 1931, quoted in Artscanada December 1979 and January 1980 by Francoise-Marc Gagnon in the article: "Paul Emile Borduas and modernism: I hate all nationalism." Pg. 15.

2. Quoted by Lubow Drazhewska in Svoboda, February 15, 1977.

3. "Z zapilla na fronty," Suchasnist, January 1979. Pg. 35.

4. "Development of Ethnic Consciousness in a Canadian Painter," "Identities," Edited by Wsevolod Isajiw, pg. 55.

5. Quoted by Lubow Drazhewska in Svoboda, February 15, 1977.

6. „To celebrate the paradox," Artscanada, December 1978/January 1979, pg. 11.

7. Quoted by Lubow Drazhewska in Svoboda, February 15, 1977.

З НАГОДИ ЮВІЛЕЮ

З нагоди ювілею 35-ліття подружжя д-ра Івана і пані Анни Дутчаків в Ошаві, що відбувся 18 липня 1982 року в їхньому привітному домі при участі родини і друзів з побажаннями „На многії літа" Ювілятам, складаю скромний дар $10.00 на журнал „Промінь".

Наталя Войціхівська-Давдс, Ошава

ПРОВІНЦІЙНИЙ З'ЇЗД СОЮЗУ В МАНІТОБІ

Провінційний З'їзд Союзу Українок на Манітобу, з участю відділів ТУС, СУМК і рокові збори членів Колегії Св. Андрея відбудуться в днях 12 - 14 листопада 1982 р. у Вінніпезі.

З'їзд почнеться реєстрацією в п'ятницю о год. 6:00 вечора в залі Катедри Пресв. Тройці на Мейн вул. під числом 1175. Під час З'їзду в п'ятницю відбудеться концерт-змагання СУМК для відзначення року Української Православної Молоді.

Запрошуємо членство складових організацій СУС у Манітобі взяти численну участь у цьому З'їзді.

За Ман. Провінц.йну Екзекутиву:

Анна Стельмащук, голова — **Докія Черевик,** секретарка

— Людина може зробити все що хоче, якщо вона буде братися за те, що може зробити.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ДИТСАДОК

Край села стоїть будинок
У зеленому садку.
Тут між сосон і ялинок
Діти граються в піску.

Он Галинка вже і Тая
Верхи сіли на коня.
— Но! — Галиночка гукає
І коняку поганя.

І Маринка в вишиванці
Поспішає в дитсадок...
І гуде садочок вранці,
Ніби вулик до бджілок.

Микола Лисич

Зайчик – пластун

У лісі був переполох: здалека лунали крики й постріли. „Ге-е-ей! Бух-бух!" Звірі зараз догадались: почалось полювання. А полювання — звірятам смерть... Утікав ведмідь, утікав кабан, утікала лисиця, рятуючи життя.

Тільки Сернятко не могло втікати... Серед метушні воно не тільки загубило свою маму, а ще, стрибаючи через потік, звихнуло ніжку. Ніжка болить, а бідне серденько так б'ється, так б'ється, мало з грудей не вискочить.

— Отут мені і пропадати! — подумало Сернятко, впавши під ялицею. — Ніхто мене не порятує..."

Аж ось біжить ведмідь.

— Дядечку, — просить Сернятко. — Порятуйте! В мене ніжка болить!

— Мені ніколи! — відповів на бігу Ведмідь. — Тепер кожний сам собі помагає.

І почвалав, тільки кущі тріщать.

Біжить Лисиця, перескакує пеньки.

— Тіточко! — лебедить Сернятко. — Змилуйтесь, поможіть! Я ніжку скрутило.

— Рятуйся само, як знаєш! — відказала лисиця. — Чуєш: ловці недалеко!...

І побігла, тільки листя шелестить.

Аж ось біжить Зайчик. У нього красатий капелюх, торбинка через плече, кийок у лапках. Так і скажеш, — лісовий пластун.

— Зайчику-братіку! заголосило Сернятко. — Не лишай мене! Я на ногу калічка. Порадь, як рятуватись!..

А постріли все ближче — бух-бух! бух-бух! Пожалів Зайчик Сернятка, на тривогу не важає, оглянув н і ж к у, узяв лапками, потягнув-потиснув і направив. Потім каже.

— Іди за мною! Сам я утік би у подальший ліс, а з тобою далеко не забіжиш! Недалеко є дуплава липа — може там переховаємося...

І стриб-стриб Зайчик ліщиною. А за ним Сернятко скік-скік. Зліва — крик, з-права гук. Насилу добігли до дупластої липи. Дупло невелике, але при самій землі. Сховались тут. А кучерява папороть, що росла коло самої липи, широким л и с т я м заслонила вхід до криївки. Бо блискучі жучки-світлячки нераз на її листю спочивати сідали і розповідали про добрячих лісових пластунчиків, Сіреньких Зайчиків.

До самого вечора гриміли постріли по лісі. А коли все стихло, поклонилось сернятко Зайчикові і подякувало йому за порятунок.

— Нема за що! — махнув скромно лапкою Зайчик. — Я виконав свою повинність. Пластун повинен другому помогти в біді. А я, хоч Заяць, все таки пластун. Ходи, мале, пошукаємо твоєї мами.

Роляник

ЗОРІ

„Мамо люба! Глянь, як сяють
Ясно зорі золоті!
Кажуть люди, то не зорі,
Сяють душі то святі.

Кажуть, хто у нас на світі
Вік свій праведно прожив,
Хто умів людей любити,
Зла нікому не робив,
Бог узяв того на небо
Ясно зіркою сіять...

Правда, мамо, то все душі,
А не зорі там горять?
Так навчи ж мене, голубко,
Щоб і я так прожила,
Щоб добро робити вміла
І робить не вміла зла."

Б. ГРІНЧЕНКО

МУЗЕЙНІ ВІСТІ

МУЗЕЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

Принцеса Анна відвідала Музей

У день 12-го липня 1982 р. відбулася історична подія для української громади, коли принцеса Анна відвідала Український Музей Союзу Українок Канади в Саскатуні. Це мабуть перший раз, що хтось з королівської родини відвідав українську установу в Канаді.

Відвідання принцеси Анни Українського Музею було влаштоване за рекомендацією канцелярії посадника Саскатуну, Клифа Врайта.

День був соняшний і привітний. Велике зібрання людей очікувало принцесу Анну перед музейним будинком як також на травнику і по другій стороні вулиці. О годині 11:50 рано відкрите авто привезло посадника міста Саскатуну Клифа Врайта та принцесу Анну до Українського Музею Союзу Українок. Під теплі оплески присутніх привітали гостей Целіна Качковська, голова Музею та Марія Кіщук, директор-куратор.

Під музейним будинком, діти Тарас і Маруся Качковські привітали принцесу традиційним хлібом і сіллю. Після короткої розмови з дітьми, принцеса увійшла до Музею.

П-і Качковська представила принцесі Анні крайових провідників СУС, членів управи Музею із своїми дружинами, та сталих працівників Музею. Особи ,які мали нагоду особисто привітати принцесу Анну: Марія Ткачук, бувша голова Музею; Анна Звоздецька, крайова гол. Союзу Українок Канади, А. Мельничук крайовий голова Союзу Українців Самостійників (СУС); Анна Холод, 1-ий заст. гол. Музею, Віра Накона, 2-ий заступник голови, Орест Заставний, секретар; п-і Застава; Марія Бойчук, скарбник, Михайло Бойчук, голова фінансового комітету; Ренді Боднарик працівник, Альберт Качковський, зв'язковий референт.

Відвідувачі оглянули Музей у двох групах. У першій групі були принцеса Анна, та п-во Клиф Врайт. Цю групу провадила Целіна Качковська та Марія Кіщук. У другій групі були різні представники провінційного та федерального комітетів зв'язані з королівським відвіданням Канади. У цій групі були Пал Шоналз,

Принцеса Анна перед відходом після оглядин Музею. Зліва направо: дост. пані Леґ-Бурк, принцеса Анна, посадник міста Райт і Сесилія Качковська, голова дирекції.

Міністер Культури й Молоді при саскачеванському уряді та п-і Шоналз. Марія Ткачук провадила цю групу через музейну ґалерію.

Принцеса бачила такі виставки як "Сини землі", цебто головна виставка в Музею, котра зображує початки українського життя в Канаді, та "Українські весільні традиції", виставка, котра була на показі у музейнім фойє.

Принцеса була добре інформована про українців та виявила велике зацікавлення експонатами. Вона ставила багато питань своїм провідникам. Принцеса Анна висловила признання членкам Союзу Українок Канади, що мали таку далекоглядність, щоб почати Музей у тих ранніх роках, а також за працю, котра здійснила мрії піонерів будовою гарного нового будинку для збереження цінних речей, котрі знаходяться в музейній збірці.

Після оглянення виставок принцеса коротенько поговорила з декотрими членами дирекції та з студентами, котрі працюють у Музею під час літа.

Принцеса тоді підписала книжку для гостей. Після цього Раїна Бойчук, від імени Музею, подарувала принцесі Анні кошик традиційних писанок, котрі були гарно розложені на гарнім вишитім полотні. Принцеса була захоплена подарунком, а особливо кількома малими писанками, котрі були розписані на яйцях диких курочок. Кілька жінок радо подарували писанки на цю оказію.

Відходячи від Музею, принцеса зупинилася, щоб поговорити з кількома людьми, що стояли надворі перед Музеєм.

Під час її одноденного побуту в Саскатуні принцеса також офіційно відкрила саскатунський сховок для майбутности (талм кепсул), взяла участь в офіційному обід,і і також відвідала Музей Джона Діфенбейкера та кілька інших будинків в університеті.

Побут принцеси Анни в Саскатуні зробив дуже приємне враження на мешканців цього міста, а українці особливо мають велике задоволення, що принцеса загостила до Музею. Ця подія залишила приємні спомини в українській громаді. Признання, що Музей є здобутком української культури, є джерелом гордости всіх українців.

А. Качковський

ПРОХАННЯ ДО ВІДДІЛІВ СОЮЗУ В СПРАВІ РІЗДВЯНИХ ПРИВІТАНЬ

Редакція і Централя Союзу Українок звертається з проханням до хвальних зарядів і членства відділів у справі святочних привітань до журнала „Промінь".

Не всі відділи мають референток, які так само потребують рішення заряду. Різдвяні привіти помагають журналові морально і фінансово та виявляють силу організації. Кожний відділ обов'язково повинен мати святочний привіт в своєму журналі.

Це треба робити завчасу, бо треба мати розподіл святочного матеріялу на Різдво. Хочемо, щоб число вийшло завчасу. Прочитайте собі заклик Центральної Референтки „Променя", пані Люби Кут в цьому числі в іншому місці.

Ціни на привіти так як і раніше: $15.00 за ⅛, $25.00 за ¼, $50.00 за ½ і $100.00 за цілу сторінку. Привітайте своїх рідних, друзів у світі та в Україні. Взірці привітань знайдете в різвдяних числах.

Зробіть дарунок своїм знайомим, друзям — передплатіть журнал „Промінь", який буде впродовж року все свіжим і цінним подарунком.

КОМУНІКАТ

Об'єднання Літератури для Дітей і Молоді (ОПЛДМ) з осідком у Торонто звертається з проханням до шкіл і молодечих організацій, щоб у місяцях ЖОВТНІ і ЛИСТОПАДІ, які за нашою традицією уважаємо місяцями УКРАЇНСЬКОЇ КНИЖКИ, усю свою діяльність у школах спрямувати на популяризацію українського друкованого слова:

а) влаштовувати доповіді, панелі, конкурси есеїв на тему книжки,

б) концерти з виступами дітей і молоді, з виставками книжок, ілюстрацій та всього, що в'яжеться з культурою мови і книжки,

в) виступи учнів і молоді в пресі, в телевізійних і радієвих програмах,

г) організувати гуртки любителів книжки і проводити серед них змагання в читанні книжок,

ґ) широко інформувати нашу пресу про пророблену роботу, а висліди, разом з матеріялами, надсилати до нашого бюлетеню "МИ і НАШІ ДІТИ", який повинен вийти з друку ще цього року.

БЛ. П. ПАРАСКЕВІЯ СЛІПЧУК

Едмонтон, Альберта

В суботу 22-го травня 1982 р., відійшла у вічність Параскевія Сліпчук, з роду Дирбавка.

Параня Дирбавка народилася в околиці Стовнбург, Манітоба, але батьки, Стефан і Варвара Дирбавка, скоро по її народженні переселилися до Радісон, Саскачеван. Тут вона набула, у місцевій школі початкову освіту.

Коли в 1916 році зорганізовано Інститут Петра Могили, молоденька чотирнадцятилітня Параня стала одною з його перших питомців. Тут вона закінчила середню, тобто Гай Скул, освіту, та учительський семінар. Перебуваючи в інституті була активною членкою студентського кружка Каменярі, беручи участь в дебатах, красномовстві, співі та драмі, де і виявила особливий дар. Саме ці бурсацькі роки дали її ту душевну заправу та гарт до ціложиттєвої посвяти у громадсько-культурній праці.

Обдарована природним хистом провідництва, в сполуці з працездатністю, вона дальше розвивала його в учительських роках, що почалися в 1923-ому році. Як учителька, поклала багато праці в навчанні (по годинах і безплатно) української мови, пісні, музики, приготовляла концерти, святочні імпрези, представлення, даючи провід у громадській праці при Православній церкві та Союзу Українок.

Теперішня голова Союзу Українок Канади, Анна Звоздецька, пригадує як Параня, учителювала в Айтуні, Саск., своїми впливовими доповідями надавала той сильний патріотичний дух в закликах до організовання відділів Союзу Українок Канади. Вона всюди була в проводі, а в Принц Алберт, Саск. була головою відділу.

В едмонтонському відділі Союзу, при Катедрі св. Івана, вона очолювала такі комітети: соціяльний, місячні, видавничого фонду, освітньо-культурному, бібліотеки — 3 роки, і тут упорядкувала збірники журнала „Промінь" і оправила у річники. Вона була у 1955 р. першою заступницею голови та п'ять років у дослідчому комітеті видання історії п'ятдесятиліття відділу.

Параня Сліпчук особливо любила народний спів та традиційні звичаї. В Едмонтоні вона впорядкувала обряд „вніко-плетень", зібравши всі пісні та виробила тасьму. Це, та збірник весільних пісень з нотами, та описом традиційного весілля, що його упорядковувала вже останніми роками і що ще хотіла зредагувати та докінчити, зберігаються в Альбертському Провінційному Музею.

Вона була спеціялісткою вироблювання калачів, роками в Едмонтоні навчала і демонструвала, як членкам Союзу так і сумківцям. Ілюстровану історію калачів вона подала в журналі „Промінь" кілька років тому, а опісля і в перекладі на англійську мову.

Її провідництво довершено в праці при Провінційній Екзекутиві Альберти, де була в різних референтурах а головно заступницею голови через кілька років, та від 1962 до 1966 років включно, головою Провінційної Екзекутиви Союзу Українок на Альберту. Була в Централі Союзу, та у 60-их роках заступницею голови, та у 70-их роках.

Виростаючи в глибоко-релігійному домі (батько Стефан Дирбавка був дяком) та національно свідомім оточенні, вона змогла використати свої природні обдарування на користь української спільноти. В особистому житті її пощастило мати мужа однодумця, Костя Сліпчука. Це щасливе подружжя, з 1929 р., примірно виховало чотирьох дітей, два сини і дві дочки, яких всі поважають за наслідування гідного батьківського прикладу.

Похоронні відправи почалися Панахидою у вівторок 25-го травня 1982. До сумних звуків церковних дзвонів членки Союзу Українок Канади стали двома рядами, з свічками в руках, відпроваджаючи свою вірну, провідну членку та добру приятельку. Митрофорний протоієрей Д. Лучак відслужив Панахиду в супроводі катедрального хору під диригентурою Лесі Чумер. Дякували на Панахиді та заупокійній службі Божій Андрій Мельничук і Євген Вавринюк. Тіло покійної похоронено коло мужа Костя на українській православній частині Бічмавнт цвинтарі.

На похоронній трапезі господинею була сама голова Союзу Українок Канади, Анна Звоздецька, яка, у своїому вступному слові сказала, що слушно голові Союзу віддавати честь і признання піонерці жіночого руху, вірній членці Православної Церкви, що залишає нам такий світлий дороговказ. Вона пригадала часи палкої громадської діяльності молодої учительки Парані Дирбавки в околиці Айтуна. Пригадує її сильні заклики до читання „Українського Голосу", до читання книжок, до організування відділів Союзу Українок Канади.

Пригадує що тут Параня приготовила перше в околиці свято Дня Матері. Вона склала щире співчуття родині і всьому організованому жіноцтву що співпрацювали з покійною, і так закінчила: „Спи, дорога Сестро, ти багато видала із себе на краще життя нам в Канаді. Для Вас, дорога родино, ваша мати залишає дороговказ ходити тими стежками наших піонерів і продовжувати працю, як в своїй Православній Церкві так і в нашій організації. Вічна їй пам'ять!"

Голова відділу Союзу при Катедрі св. Івана, Теофіля Кругляк, передаючи родині співчуття, підкреслила заслуги покійної, за які в 1981 р. її вшановано почесним членством відділу. Вона звернула увагу на гостинність покійної, бо сама наша голова, будучи близькою приятелькою дочки Парані, Теофілі Леськів, має милі спомини своїх взаємин з покійною.

(Докінчення на стор. 24)

ВІДІЙШЛА ОДНА З ПРОВІДНИХ

Виросла ще одна свіжа могила. Вибула з рядів Союзу Українок Канади людина великого серця, заслужена провідниця, активна членка Союзу Українок Канади та інших організацій, улюблена дружина, взірцева мати і бабуня, св. п. Марія Мандзюк-Сеніцька, яка упокоїлася по короткій недузі в Ст. Боніфас шпиталі у Вінніпезі 9 липня 1982 р.

Цікаві і добрі переживання, радісні і сумні події супроводжували Марію на її життєвому шляху. Народилась вона у Вінніпезі, в родині Андрія і Тереси Власюків. Виростала в околиці Каліенто та Вайта в Манітобі, а вищу школу закінчила у Вінніпезі.

Впродовж 30 років проживало подружжя — Микола і Марія Мандзюки в містечку Овкбурн, Ман. Микола Мандзюк, як адвокат у власній фірмі. Діти: Соня і Дарія, які виховувалися під опікою дбайливих батьків. В родині панував український дух. Обидвоє вони свого часу були питомцями Інституту ім. П. Могили в Саскатуні. Росли діти, ходили до школи, а вдома був рідний світ, включно з рідною мовою, пресою, книжкою.

Містечко Овкбурн, де було сприятливе оточення; околиця 75% довкола заселена українцями. В містечку Народній дім, українська православна церква, відділ СУК ім. Л. Українки. Поза Овкбурном був ще ширший український світ: українські організації, СУС, Колегія св. Андрея у Вінніпезі, КУК відбувалися з'їзди СУС, особливо Союзу Українок Канади.

У 1957 році життя повело Марію новими дорогами. Оттава, столиця Канади, Марія, як дружина посла до федерального парляменту увійшла в в цей новий світ з певними обов'язками, повними зацікавленнями життя та подій того часу. Тут Марія використала свій побут та приготовила до „Променя" нариси кількох жіночих постатей, що займали поважні позиції у федеральному кабінеті і сенаті. В Оттаві Марія знайшла стежку і до українського світу, за її старанням відновлено відді; Союзу Українок ім. Л. Українки, співпрацю з жіноцтвом і громадою.

У 1968 р. Микола Мандзюк відійшов на емеритуру, а в короткому часі залишив також і цей світ. Марія залишилася з дітьми жити у Вінніпезі. Багато за той час пережилось радісного і сумного. Марія продовжувала цікавитись українським життям так, як за життя чоловіка. Особливо в Союзі Українок займала різні позиції, була головою Провінційної Екзекутиви Союзу Українок в Манітобі, членкою філії Музею СУК, головою Видавничої комісії СУК, в управі Шевченківської Фундації, цікавилась справами Колегії св. Андрея, була членкою своєї церкви.

Бл. п. Марія Мандзюк

Величавий похорон відбувся в середу 14 липня в Катедрі Пресв. Тройці, а 13 липня була Панахида. Похоронні відправи служило 3 священики: митр. прот. Ф. Керніцький, о. Кравченко і о. Т. Крочак. Співав церковний хор та студенти-богослови з Колегії св. Андрея.

Залишила Марія у глибокому смутку чоловіка Володимира Сеніцького (в другому подружжі), дочок — Соню і Дарію з родинами, ближчу і дальшу родину, багато приятелів і співпрацівників на громадській ниві.

У пам'ять своєї мами дочки Соня і Дарія з родинами склали $50.00 на „Промінь".

* * *

У пам'ять дорогої нашої членки, бл. п. Марії Мандзюк-Сеніцької, яка упокоїлась 9 липня ц. р. складаємо $10.00 на „Промінь" — як нев'янучий вінок на її свіжу могилу. Пок. Марія залишила в спадщині для своїх посестр свої примірні діла і значні заслуги в організації Союзу Українок Канади гідні до наслідування.

За відділ ім. Л. Українки
при Катедрі Пресв. Тройці у Вінніпезі,
П. Ігнаш, голова
Добр. М. Керніцька, секр.

Китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу колишньої нашої добродійки Марії Кисілюк — Відділ Союзу Українок ім. Кн. Ольги в Лондоні складає у її світлу пам'ять $25.00 на журнал „Промінь". Покійній вічна пам'ять.

Управа відділу ім. Кн. Ольги,
Лондон, Онт.

Членки відділу ім. Лесі Українки в Овкбирн, Ман. складають китицю нев'янучих квітів на свіжу могилу колишньої членки, бл. п. Марії Мандзюк-Сеніцької, нашої дорогої заслуженої працівниці, яка залишила нас 9 липня 1982 р., у її незабутню пам'ять складаємо дар на „Промінь" $10.00.

За відділ — Ґ. Матієшин

— — — — —

Кладу китицю найкращих квітів на свіжу могилу бл. п. Марії Мандзюк-Сеніцької, моєї незабутньої приятельки та дороговказу моїх початків у відділі Союзу Українок в Овкбирн і складаю мій дар $10.00 на „Промінь".

Засилаю мої найглибші співчуття Соні і Дарії й їх родинам.

Ґеня Матієшин, Овкбирн

Прогаяний час — це зле улюкований капітал, який не приносить відсотків.

БЛ. П. АННА ПОЛОВИЧ
Канора, Саск.

Після довшої недуги, на 82-му році трудолюбивого, земного життя, відійшла у вічність, вранці 30 квітня 1982 р. бл. п. Анна Полович (Сакундяк).

Народилася 8-го грудня 1900 в селі Голубічок, Борщівського повіту в Україні. Прибула до Канади в 1911, з мамою та двома братами в околицю Вереґин, Саск. до батька Григорія, котрий раніш приїхав до Канади. В 1917 р. Анна вийшла заміж за Луку Половича. Молода пара фармерувала в околиці Сван Плейн, а пізніше у Ватсон, Саск. В 19137 вони лишили фарми і перенеслися до Ватсон, де провадили крамницю споживчих товарів. У 1947 р. вони продали крамницю, переїхали на відпочинок до Ватсон. У 1967 вони рішили замешкати на постійно в Канорі, доживати своє життя. І тут вони відразу включилися у церковно-громадське життя.

Анна Полович записалася в членство Союзу Українок Канади в 1928 р. і безперервно працювала у відділах до кінця її життя. Її заслуги на церковному і громадському полях були різні й багаті. Будучи діяльною членкою, вона занимала різні пости в зарядах відділів, де тільки родина проживала. Тринадцять років служила як голова відділів у Виммер і у Ватсон, та 8 років як заступниця голови. З великим замилуванням 18 років виконувала обов'язки Старшої Сестриці при церкві у Ватсон. Вона присвятила довгі роки невтомної праці у комітетах при домах для Старших Громадян. Будучи веселої та співучої вдачі, було зовсім природно для неї

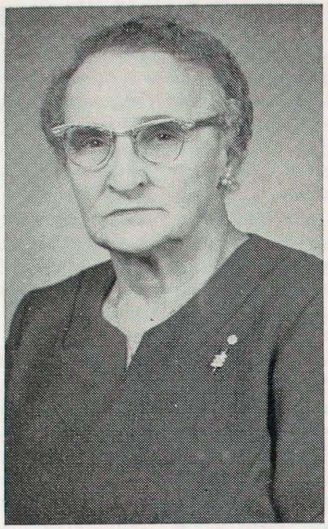

бути членкою церковних хорів. У свій час навчала дітей в українській та недільній школах.

За її довголітню приналежність до Союзу Українок Канади вона була відзначена 25-літньою грамотою у Ватсон, а в 1978 в Канорі 50-літньою грамотою. Родина Половичів виховала двоє дітей: сина, Михайла, та дочку, Марію.

П-во Половичі були щирожертвенні на церковні та народні справи. Вони є ктиторами Всеканадської Катедри Пресвятої Трійці в Вінніпезі, доживотними членами Клоегії Св. Андрея, членами і жертводавцями Інституту Могили й Українського Музею С.У.К., та довголітними передплатниками „Українського Голосу", „Вісника" та „Променя" від його початків. Оселившись у Канорі, канорська церква стала їхньою церквою, на розбудову та розвиток, якої не жаліли часу, труду та гроша.

У похоронному домі Лисанів в Канорі, Панахиду відслужив о. М. Дерев'янка, а не слідуючий день 3-го травня, відслужив Похоронну відправу в Церкві Пресвятої Трійці. Тіло покійної похоронено на православній частині цвинтаря в Канорі. Після похорону відбувся обід, який приготовили членки відділу, а у сороковий день упокоєння о. Дерев'янка відслужив поминальну Літургію, після якої був поданий обід для родини та приятелів.

Покійна залишила в глибокому смутку мужа Луку, з яким прожила 65 років подружнього життя; дочку Марію з її мужом Іваном Гребенюком; братів Михайла, Володимира й Петра; три внуки і п'ять правнуків.

Напередодні упокоїлися: син Михайло, (згинув на війні в 1943); дочка Катерина, в дитинстві; сестра Катерина і брат Йосиф.

У св. п. дружини Анни муж Лука жертвує $100.00 на нев'янучий вінок як дар на журнал „Промінь".

Хай Всемогучий та Милостивий Господь прийме душу спочилої Анни у Своє царство. Вічна їй пам'ять!

Мужові та родині покійної висловлюємо щире співчуття і хай Господь подасть їм добре здоров'я на многі літа.

К. Л.

ПАРАСКЕВІЯ СЛІПЧУК

(Докінчення з стор. 22)

Петро Прокопів, від катедральної громади Св. Івана, в імені голови Віктора Наконечного, передав родині співчуття від громади. Він звернув увагу на діяльність та щиру жертвенність покійної, за що у 1977 р., вшановано її почесним членством громади.

Митр. прот. Д. Лучак, настоятель громади, з глибокою побожністю, передав присутнім науку про святі тайни нашої церкви, що їх покійна, як вірна членка, прийняла з глибокою святістю.

Молодший син Нестор, в імені родини, склав подяку митр. прот. Д. Лучакові, дякам, хорові і диригентці Лесі Чумер, всім членкам Союзу, що тримали свічки біля домовини, тим що приготовили обід, та всім учасникам похоронних відправ за участь, вислови співчуття, та молитви.

В глибокому смутку Параня Сліпчук залишила двох синів, Ярослава та невістку Лесю і Нестора та невістку Юсефу, двох дочок, Теофілю Леськів та Уляну Сліпчук, і шестеро внуків, Даруся-Анна і Михайло Сліпчук, Лаврин і Данило Леськів, Лорі і Дебряна Сліпчук, брата Дмитра Дирбавку, в Бордин, Саск., дві сестри — Софію Василишин в Едмонтоні, та Михайлину Білик в Саскатуні. Муж Кость упокоївся 1962 р.

Вічна їй пам'ять!

Марія Сулима

КВІТИ НЕЗАБУТНІМ

У перші роковини відходу у вічність мого незабутнього мужа, старшини У.Г.Армії, Осипа Кваса, що упокоївся 11 вересня 1981 року, у світлу пам'ять покійного засилаю замість квітів $25.00 на пресовий фонд журнала „Промінь".

Марія Квас з родиною, Торонто

— — — — —

Складаю нев'янучий вінок у світлу пам'ять мого мужа бл. п. Теодора Татарчука, який упокоївся 12 вересня 1981 р., засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Марія Якович Татарчук, Ласал, Кве.

— — — — —

У світлу пам'ять наших ніколи незабутніх: дорогого мужа і батька Петра Процишина, який відійшов у вічність 20 вересня 1971 року, й у пам'ять зятя Івана Цимбалістого, який упокоївся 27 жовтня 1972 року, у їх світлу пам'ять, як вінок нев'янучих квітів засилаю $25.00 на журнал „Промінь". Пам'ять покійних завжди з нами.

Дружина Петруня Процишин з родиною, Донвел, Саск.

— — — — —

Кладемо нев'янучий вінок на свіжу могилу бл. п. Анастасії Белзюк, яка упокоїлась 12 липня 1982 р. у Монвил, Альберта, у незабутню її пам'ять складаємо $10.00 на журнал „Промінь".

Родині висловлюємо найщиріші співчуття.

Євгенія і Володимир Мануляк,
Юрій і Анна Черевайко

— — — — —

Кладу нев'янучий вінок у світлу пам'ять моїх дорогих рідних: мами бл. п. Зеновії Вакарчук — упокоїлась 15 жовтня 1978 р., бл. п. Ґеоргія і Катріни Семенюків в їх незабутню пам'ять засилаю $20.00 на журнал „Промінь".

Параскевія Семенюк

— — — — —

Членки відділу ім. Доньки України в Роблин, Ман. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу заслуженої членки Союзу Українок Канади та бувшої голови Пров. Екзекутиви на Манітобу, бл. п. Марії Мандзюк-Сеніцької, яка упокоїлась 9 липня 1982 р., у світлу пам'ять покійної складають $10.00 на „Промінь". Родині висловлюємо щирі співчуття. Покійній вічна пам'ять.

Анна Горбай, голова
Добр. Оля Демчук, реф.

— — — — —

На свіжу могилу бл. п. Анни Друль, яка упокоїлась 16 травня 1982 року, замість китиці квітів у світлу пам'ять покійної складаємо $10.00 на журнал „Промінь". Покійній вічна пам'ять. Родині висловлюємо щирі співчуття.

Катерина і Степан Друль,
Норт Бетлфорд, Саск.

— — — — —

У восьмі роковини упокоєння мого дорогого і незабутнього мужа, бл. п. Петра Немого, який упокоївся 6 жовтня 1974 року, складаю на нев'янучий вінок скромну китицю червоної калини в сумі $10.00 на журнал „Промінь".

Дружина Михайліна Нема, Віл Ласал, Кве.

У п'яті роковини упокоєння мого дорогого мужа, Михайла Коваля, довголітнього працівника на громадській ниві, у його світлу пам'ять кладу нев'янучий вінок та засилаю $75.00 на журнал „Промінь".

Дружина Єлена Коваль, Калгари, Альберта

— — — — —

На свіжу могилу бл. п. Кенета Клемецького, який відійшов у вічність 26 липня 1982 р. у нещасливому випадку, членки відділу ім. Доньки України в Роблині, Ман. складають у пам'ять покійного нев'янучий вінок і засилають $10.00 на „Промінь". Родині висловлюємо щирі співчуття. Вічна пам'ять покійному.

Анна Горбай, голова
Добр. Оля Демчук, реф.

— — — — —

З НАГОДИ ВШАНУВАННЯ

Відділ Союзу Українок при Катедрі св. Івана в Едмонтоні вшанував мене за 50 літ моєї постійної праці в організації, і з тієї нагоди висилаю на „Промінь" $50.00 у світлу пам'ять родин Зваричів і Саламандиків. Покійним вічна пам'ять.

Параня Саламандик, Едмонтон

— — — — —

У світлу пам'ять моїх дорогих і незабутніх, які упокоїлись у різний час — чоловіка Данила Пилата, сина Петра, невістку Михаліну та приятеля Миколу Савчина, кладу китицю запашних квітів і засилаю $25 00 на журнал „Промінь".

Марія Пилат, Норт Бетлфорд, Саск.

— — — — —

У перші роковини упокоєння нашої приятельки Анни Велещук, яка відійшла у вічність 5 жовтня у пам'ять покійної складають замість квітів на журнал „Промінь" — п-во Андрій і Марія Фірчуки — $12.00.

По $5.00 склали близькі приятельки покійної: Параня Винничук, Софія Гриник, Анна Крис, Ольга Фіголь, Марія Лазарук і Ненсі Торнтон — Едмонтон.

— — — — —

У світлу пам'ять мого дорогого брата Дмитра Вережака з Гефорду, Саск., який упокоївся 28 травня 1982 року у Торонто засилаю $10.00 на журнал „Промінь".

Сестра Докія Корпан, Едмонтон

— — — — —

Членки відділу ім. Софії Русової в Лонґ Бренч, Онт. складають нев'янучий вінок на свіжу могилу довголітньої заслуженої членки, добр. Марії Кисілюк, яка упокоїлась 16 червня 1982 р., у світлу пам'ять покійної замість китиці квітів засилають $25.00 на „Промінь".

За відділ — К. Шумейко, голова
К. Чорна, секр.

— — — — —

У восьмі роковини упокоєння мого дорогого мужа Николи Симчича — упокоївся у вересні в 1974 році, у його світлу пам'ять складаю $25.00 на журнал „Промінь".

Дружина Юстина Симчич, Давфин

— — — — —

У пам'ять мого дорогого мужа, бл. п. Григорія Ґонця — упокоївся 24 червня 1982 р., засилаю замість квітів у його світлу і незабутню пам'ять $20.00 на журнал „Промінь". Покійному вічна пам'ять.

Дружина Анастасія Ґонець, Давфин

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

ВЕСНЯНИЙ ЧАЙ І ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК

Ванкувер

Кжоного року відділ ім. Лесі Українки у Ванкувері влаштовує весняний чай з відповідною програмою.

Цього року, перед відзначенням, в суботу 13-го березня, в приміщенні Української Православної авдиторії, була влаштована мистецька виставка, а в неділю 14-го березня після Богослуження, мали чай і відзначення членок. В залі на столах, розложено мистецьку виставку з колекції пань: Л. Митрук, М. Вакалюк, С. Шумей, Н. Заведюк, А. Мануши, Г. Загоруйко, А. Соджонкий, М. Ременда, М. і Ю. Російчук. Приємно було дивитись на прекрасні вишивки, писанки, рушники та інше. Членство і гості з великою приємністю оглядали колекції.

Другою точкою програми була промова пані Н. Воробець, голови Філії Музею у Ванкувері, яку представила п. А. Мануша, а подякувала голова відділу пані Л. Митрук. Заля була удекорована прекрасними квітами ручної роботи, яку виконала пані М. Російчук. Після доповіді відбувся традиційний чай, який наливала добр. З. Туржанська. Після чайку, пані Л. Митрук, як голова відділу, подякувала присутнім за участь, як також тим, що зайнялися мистецькою виставкою.

ВІДЗНАЧЕННЯ ЧЛЕНОК

В неділю 14-го березня 1982 року членки з самого ранку спішили до церкви, щоб там помолитись Богу за членок, які впродовж 25 років щиро працювали для Союзу Українок Канади, та за зріст нашого товариства. О год. 10-ій ранку, митр. прот. Юрій Туржанський, настоятель соборної громади, відслужив Службу Божу та Молебень за здоров'я членок. Після Богослуження всі учасники, перейшли до авдиторії, де відбулась перекуска, та відзначення членок. Гостей при вході до залі вітали голова відділу пані Л. Митрук, та голова Провінційної Екзекутиви пані О. Дзюбенко. Біля входу причеплено корсажі всім тим членкам, яких у той день відзначено за

З права Марія Вакалюк вручає дарунок голові відділу, пані Лелії Митрук.

В виставки, Одарка Сожонкий

25-літню працю в організації Союзу Українок.

Програму розпочато молитвою, яку проказав митр. прот. Ю. Туржанський, а провадила голова відділу пані Л. Митрук. Жіночий хор проспівав гимн Союзу „За нами сестри", а пані Митрук привітала гостей, та присутніх. Предсідниця попросила о. настоятеля до слова. В своєму, глибоко обдуманім слові, о. митрат говорив про Союз Українок Канади, а зокрема про відділ, який гуртується при нашій соборній громаді. Про обов'язки, кожної членки, супроти своєї рідної української Церкви, а особливо звернув увагу на вивчання української мови, хто її не знає, чи призабув, та за найбільший ідеал, який дав кожному народові Бог, а це мова, яку ніколи ми не можемо забути, бо коли б ми це зробили, ми мали б великий гріх і перед Богом і перед своїм народом. Голова сердечно подякувала о. Юрієві за виголошене слово і приобіцяла, що членство буде старатися все це зберігати і виконувати.

Після цього розпочато головну точку — вшанування членок. Пані Л. Митрук читала про діяльність, кожної вшановуваної членки, а пані О. Дзюбенко, голова Провінційної Екзекутиви вручала грамоти. Пані Дзюбенко виголосила коротке слово і привітала всіх від Пров. Екзекутиви.

Тут подаю короткий опис праці відзначених членок:

Ахтемійчук Марія — записалася в членство до відділу ім. Лесі Українки в 1957 році. Помагала в товаристві. Була довгими роками в соціяльному комітеті, тепер помагає в праці на кухні.

Мурен Марта — в членство записалась в 1957 році. Багато памагала в Комітеті Мистецтва, писала писанки, вишивала, та дарувала печиво для Товариства. Тепер багато дарує різних речей до Ванкуверського Музею і для головного Музею. Сили в пані Мурен послабились, тому дарує багато речей на розігравку і помагає фінансово.

Твердун Джін — від 1957 року є членкою відділу. Була головою Сестрицтва при церкві. Через 20 років доглядала церкву. Хоч пані Твердун не є головою Сестрицтва, але дальше працює біля церкви, та старається про її окрасу. Працює і в авдиторії помагаючи жіноцтву в їхній праці при кухні, є членкою соціяльного комітету. Пані Джін є заслуженою членкою і бажаємо їй доброго здоров'я.

З відзначенням членок за працю у відділі за останніх 25 років: стоять з ліва на право: Марія Мурен, Джін Твердун, Олена Дзюбенко — голова Пров. Екзекутиви, Лелія Митрук — голова відділу і Марія Ахтемійчук. Немає на знимці Люби Кут.

Митрук Лелія — записалась до відділу, коли головою відділу була п. П. Клюкевич в 1957 р. Від того часу вона постійно учащає на всі місячні збори. Через 25 літ пропустила тільки 3 - 4 збори, коли виїздила на вакації. З самих початків була вибрана до Комітету Мистецтва і входила в члени заряду. Заступницею була один рік, від 1966 до 1974 була рекордовою секретаркою, а через 8 років є головою відділу. Була в заряді Провінційної Екзекутиви, головою Музею і через 20 років в Комітеті. Тепер є референткою багатокультурности. В комітеті мистецтва працювала через 25 років, була рекордовою секретаркою церковної громади, а тепер заступає відділ на засіданнях церковного заряду. Через останніх 3 роки є репрезентанткою відділу в Льокальній Жіночій Раді і там реєстраторкою. Пані Л. Митрук їздила як делегатка на канадські з'їзди ще від 1967 року, була через 25 років членкою заряду, допомагала у всій праці товариства. Пані Митрук працюючи у відділі ніколи не нарікає, тільки дякує Богові за здоров'я. Все те, що вона зробила, подарувала на Церкву, на Музей і для відділу не записує, тільки дякує Господу Богу за те, що дав їй силу все це якнайкраще виконати.

Кут Люба — до відділу у Ванкувері записалась в 1958 році. Була головою в 1963 і 1968 роках, заст. голови в 1966 році. Була головою Провінційної Екзекутиви на Бр. Колюмбію через 4 роки, як також через минулих 4 роки референткою Музейної Фундації в Централі Союзу Українок. Два рази відвідала всі відділи Союзу в Канаді збираючи пожертви і експонати на Український Музей Канади. Тепер вона є референткою журнала „Промінь" в Централі. За її стараннем у Ванкувері було розбудовано Музей, так як він тепер виглядає. Пані Люба Кут очолювала Комітет видання куховарської книжки, яку видав відділ, під головуванням п. С. Ясенчук в 1964 - 65 роках. Пані Кут не подала про себе жодних інформацій і коли ми що пропустили з її праці, просимо вибачити.

Пані Л. Митрук представила друга заст. голови пані А. Мануша, про віддану працю голови. Відділ зробив несподіванку пані Митрук, вручивши їй кераміку як вияв признання за працю. Подарунок вручила пані М. Вакалюк, касирка відділу.

На закінчення пані Л. Митрук подякувала присутнім за участь, привітала відзначених членок, та подякувала соціяльному комітетові на чолі з панями М. Стівенс і С. Шульган за приготування перекуски. Свято закінчено молитвою. Після святочної програми висвітлено фільм „Писанка", якого дістали директор Української Школи пані Л. Гузик і пан В. Дзюбенко.

Лелія Митрук, голова

ДЕНЬ ЧЛЕНСТВА
ВІННІПЕҐ

Відділ ім. Лесі Українки влаштував День Членства 4 квітня в авдиторії Катедри Пресвятої Тройці.

Програма почалась спільною перекускою в авдиторії зараз після відслуження Св. Літургії. Настоятель Катедри, протопресв. Ф. Керніцький, провів молитву а Владика Василій доповнив благословенням.

Голова відділу Павліна Ігнаш, офіційно відкрила імпрезу, вітаючи членок і гостей. В своєму змістовному слові, вона пояснила значення свята, говорила про завдання Союзу Українок, заохочувала молодших вступати в ряди організації.

Слідувала хвилина мовчанки в пам'ять пок. членок. Відспівано гимн Союзу „За нами, сестри".

Голова комітету членства, Домка Терновецька, перебрала провід програми. Провінційна голова Союзу на Манітобу, Анна Стельмащук, склала привіт і підкреслила важливість організаційної праці. Вона також доповнила церемонію вручення грамоти 50-ліття в Союзі для Марусі Ф. Марко.

Друга членка комітету, Галина Ласько, перепровадила вручення грамоти за 25-ліття в Союзі Катерині Крип'якевич, Анні Процюк, добр. Лесі Удод, Славці Касіян, Анні Ралько, Марії Коваль і Марії Грицюк. Кожна членка була особисто представлена в організації. Після вручення грамот присутні відспівали відзначеним „На многії літа".

Пані Терновецька проголосила імена трьох членок, котрі не оминули ні одних зборів в році. Ними були Єлисавета Курик, Галина Коваль і Домка Кристанович.

Відзначені членки: зліва направо: К. Крип'якевич, А. Процюк, М. Ф. Марко, П. Кревецька, добр. Л. Удод. Нема на знимці — М. Коваль і М. Грицюк.

Представлено 15 нововписаних членок до відділу: Олесю Соломон, Олену Кузенько, Марію Мартин, Василину Шевчук, Катерину Герман, Бренду Мигайчук, Соню Лебедин, Євгенію Коломия, Марусю Федчук, Олександру Назаревич, Катерину Дармоїд, Палашку Гайворон, Анну Петров, Лелію Палащук і Галину Головко. Голова відділу вітала кожну членку вручуючи їй символічну українську квітку червоногро маку.

Програма перепліталась розваговими точками: жіночий хор, під диригентурою Василя Соломона, виконав дві пісні „Реве та стогне" і „Прощай село". Вокальний дует відспівали „Нащо мені чорні брови", Петруся Бугера і Петруся Марущак. Приграваля їм на піяні добр. Леся Удод. Голова відділу висловила подяку п. В. Соломонові, диригентові жіночого хору вдекоруавши його червоною квіткою.

Кінцеве слово подяки виголосила добр. Марія Керніцька, особливо комітетові членства, паням: Д. Терновецькій, Г. Ласько і О. Безвик за старанно опрацьовану програму, господиням, Анні Калинюк і Франі Юрків, за перекуску, співакам за чудові пісні.

Імпрезу закрито спільною молитвою і співом „Ще не вмерла Україна".

Є. Білич

ЧЛЕНСЬКИЙ ЧАЙ СОЮЗУ УКРАЇНОК ПРИ КАТЕДРІ СВ. ІВАНА В ЕДМОНТОНІ

Річний членський чай Союзу Українок при Катедрі Св. Івана в Едмонтоні відбувся 21-го лютого 1982 р. в Авдиторії Св. Івана. Темою чаю була „Роля Союзу вдомі та в громаді".

Від другої години по полудні, членки відділу мали нагоду заплатити свої членські вкладки касирці, пані К. Гарасим і заступниці касирки, пані Д. Наконечній. Також мали нагоду відновити свої передплати на „Промінь" (зайнялася цим цьогорічна референтка, пані Н. Дептух). На разі членки могли поправити будь-які помилки в 1981-му адресарі відділу, щоб наступний адресар був досконалим.

Вітали гостей при дверях добродійки: Лучак, Лакуста, Хом'як і голова відділу, пані Ф. Кругляк.

О годині 2.30, пані Л. Фарина Бриджес, голова членського комітету відкрила чай, привітала членок, майбутніх членок і гостей та сказала дещо про ролю Союзу вдома та в громаді, підкреслюючи цілі Союзу так як вони знаходяться в статуті.

Слідували привіти: від Централі Союзу Українок — пані Н. Боднар (уступивша голова), Провінційної Екзекутиви Союзу на Альберту — пані І. Дженис (голова), Катедральної управи — пан В. Наконечний

(голова) і пані Ф. Кругляк — голова відділу). Пані Кругляк представила членок управи відділу на 1982-ий рік і зробила заклик до участи у праці відділу.

Тоді панна Х. Чарнецька, учителька гри на бандурі при Катедрі Св. Івана, уміло виконала дві гри на бандурі. Старша й молодша групи танцюристів при Катедрі виступили під проводом пана Р. Климчука.

Пані Бриджес звернула увагу присутніх на чудову вишиту скатерку, якою накрито головний стіл. Цю скатерку подарували панство Василь і Катерина Гавриші в пам'ять його батька і матері, Василя й Марії Гавришів. Пригадала зацікавленим поглянути на список пожертв цього відділу за 1981-ий рік, який був у залі на виставі. Подякувала всім, що прийшли на чай (около сто осіб), а особливо тим, що помогли його влаштувати — зокрема пані Катерині Гавриш зі своїм комітетом соціяльним, та членському комітетові.

Провів особливо гарну молитву о. митр. прот. Д. Лучак і слідувало чайне прийняття. Наливали чай: Василина Ґулуцан, Анна Томнюк і Луїса Феняк (уступаючі членки управи), Анастасія Сенів (Музей С.У.К.), та представники СУМК-у при Катедрі: Діянна Кругляк, Андрія Порицька (Старший СУМК) і Кароліна Євчук, Меланія Романчук, Домініка Романчук (Молодший СУМК). І чай і печиво були надзвичайно смачними.

Одна особа виповнила в цей час свою аплікацію на членство у відділі. Офіційним фотографом був пан Ед Бриджес.

Леона Фарина Бриджес,
голова Членського Комітету

Просимо поправити

У числі журнала з квітня на стор. 32 проголошено прес. фонд „Ватсон, Саск. — Відділ ім. Л. Українки — $34.00.

Робимо поправку — сума $34.00 це пожертва відділу ім. Ольги Басарабової у Вимер, Саск. За помилку перепрошуємо.

Редакція

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ

Бл. п. Пелагія Стадник

В Торонті в суботу 27 червня 1981 року відійшла у вічність на 76 році життя, Пелагія Стадник, дочка Агафії з Ґоїв і Ілька Грицаїв. Народилася 2 жовтня 1904 р. в селі Спасів, Сокальського району, в Україні. Пелагія приїхала до Канади в 1913 р. з батьками і поселилася в Етелберт, Манітобі, де першу зиму родина пережила в землянці. Тут вона закінчила народню школу і одружилася. Пізніше переїхала до Онтаріо, а згодом до міста Содбури, де разом з чоловіком Євстахієм Стадником стали активними членами парафії Св. Володимира. В 1943 р. Пелагія Стадник була головою відділу Союзу Українок в Содбурах, а 1942 протокольною секретаркою, в 1949 і 1950 роках скарбничкою сестрицтва при церкві, а в 1953 р. заступницею голови сестрицтва.

Пелагія довгі роки тяжко працювала разом із іншими відданими членами, закладали фундамент під православну громаду в Содбурах в тих тяжких 40-вих роках.

У 1966 році Пелагія переїхала до Торонта разом із дочкою, де в міру можливостей вчащала до Церкви Св. Димитрія. Покійна Пелагія Стадник залишила в глибокому смутку семеро дітей: Настю, Єву, Івана, о. Василя, Анну, Ольгу і Стаха з родинами, та 15 внуків, двоє правнуків, сестру Настю та братів, Луця, вже покійного Андрія, та дальшу родину в Манітобі, Онтаріо і в Україні.

Діти

БУДІВНИК І ЖЕРТВОДАВЕЦЬ
(Пам'яті Михайла Лицишина)

22-го березня 1982 року залишив цей світ Михайло Луцишин. Тіло його поховано у Ляшінах, а душу Господь оселить там, де всі праведні спочивають, осудивши земні діла його по справедливості Своїй.

Народився покійний Михайло у с. Вишнівчик, Перемишлянського повіту 15 березня 1908 року. До Канади прибув 1928-го року, не мавши повних 20 років. Доля й обставини тодішнього часу занесли його у ліси Британської Колюмбії. Два роки був він лісорубом чи лісорізом. Настав 1930-ий рік, а з ним і відома криза. Михайло залишив ліси Британської Колюмбії і виїхав до Монтреалу. Приїхавши, зразу став членом парафії Української Греко-Православної Церкви Св. Софії. У той час це була єдина православна парафія на увесь Квебек, а її організатором і засновником був покійний уже Отець Протопресвітер Володимир Слюзар. Михайло ревно узявся допомагати громаді своєю працею і своїми ж грішми по змозі своїй. Тут він познайомився із Наталкою Шуль, з якою й одружився Працював у громаді багато років і ходив пішки по десять-тринадцять миль з колядою на свою Церкву, щиро допомагав молоді, бо й сам був молодий і належав до СУМК. Були це тяжкі часи, але він вистояв у боротьбі з обставинами. Згодом набув шмат землі в Ляшін і поселився там уже зі своєю дружиною Наталкою. Тут також не жалів ні праці, ні труду, бувши по-франківському відданим своїй Церкві і народові.

Тлінні останки покійного Михайла відпровадили із храму Святого Юрія в Ляшін отці Павло Шадурський, Ігор Куташ та Епіфаній Чижів, які висловили щире співчуття дружині, синові й дочці та трьом онукам, як і единому братові Іванові.

Після опущення домовини у могилу в залі храму Святого Юрія в Ляшін жіноче товариство влаштувало поминальний обід, на якому отець Ігор Куташ проголосив збірку, що дала $150.00. Гроші розділено на три частини: $50.00 — на „Український Голос" і по $50.00 на „Промінь" та на потреби місцевої парафії. Крім того вдова склала від себе по $100.00

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

НОРТ БЕТЕЛФОРД, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ОЛЕНИ ПЧІЛКИ

Річні збори відділу, на яких вибрано заряд відбулися в неділю 14 лютого 1982 року.

Пані Анеля Ничик, голова відділу, перепроваджувала збори. По молитві вшановано пам'ять покійних членок хвилиною мовчанки.

Секретарка прочитала протокол з минулих річних зборів. Звіти управи і референток представили поступ у цілорічній праці. Голова висловила щиру подяку членками за їхню допомогу, зрозуміння і співпрацю в протязі року.

Відділ відбув 8 чергових зборів і 2 засідань. Членство числило 48 на рік 1981.

Впродовж року видано 10 похоронних обідів і перекусок. Відділ приготовив Щедру вечерю, пущення, храмовий обід, вечерю в День Подяки, і осінний базар. Видали вечерю перед надзвичайними церковними зборами. Влаштували весняний чай і продаж печива та писанок.

На освітньо-культурному полі відсвятковано Шевченківське Свято разом зі Святом Героїнь.

Комітет при відділі доглядає Рідну школу — стараємось про різдвяні торбинки для учнів і дарунки вчителькам. Учительки Української школи: добр. Ю. Стеценко і пані Зірка Ковальська. Недільну школу провадили добр. Стеценко і панночка Лариса Стеценко. Відділ також помагає фондами і працею нашому відділу СУМК. Також відділ як і поодинокі членки щедро підтримують збірку на музейний фонд як також вишивками і продажем білетів.

Продаємо куховарські книжки, які приносять поважний прихід. Вже продається третє видання таких книжок. Також висилаємо святочні побажання в „Промені".

В час Різдвяних і Великодних Свят роздали овочі і кошики свяченого для пацієнтів в лікарнях та домах для старших віком. Добродійний комітет висилає членкам картки виздоровлення чи співчуття. Членки по черзі відвідують хворих. Також замовляємо вінок в пам'ять поляглих у війнах.

Вислано делеґатку, пані Докію Кіндрачук на Крайовий З'їзд. Відділ гостив Провінційну Екзекутиву з нагоди їх чергових зборів, як також гостили пана Тараса Удода, як організатора СУМК.

Поодинокі членки зголосили помогти в кампанії для фондів на поборювання рака, і також вислали пожертву на фонд для дітей калік.

Членки беруть участь у церковному хорі, і разом з членами громади колядують для церкви.

Кожної весни сходимось почистити церкву і залю. Прекрасу церкви пильно та совісно доглядають членки-сестриці, котрих вибирається на річних зборах церковних членів. Відділ також займається садженням квітів біля церкви.

Відділ виповнив бюджет до Централі Союзу і жертвував на слідуючі цілі: Для Союзу Українців Самостійників, для дітей калік, крайовий і провінційний організаційний фонд, жертвували для амнестії, на фонд Ізидори Косач-Борисової, на журнал „Промінь", для Рідної школи, для СУМК і також для дому старших на умебльовання кухні.

Фінансовий стан на рік 1981 такий: Прихід за рік — $9,825.08, розхід за рік — $2,957.27.

Управа відділу на рік 1982: Уступаюча голова — Оля Ружицька, голова — Анеля Ничик, 1-ша заст. голови — Оля Бицкал, 2-га заст. голови — Марія Сохацька, 3-тя заст. — Ліна Колиняк, 4-та заст. — Оля Ружицька, секретарка — Марія Саранчук, заст. секр. — Анна Іванчук і Анна Завальська, касирка — Савеля Лазарович. Референтки: Музею — Марія Сохацька, Докія Кіндрачук. Ком. Української школи — Ґеня Порохнева, комітет печива — Тетяна Савчук, Савеля Ткачук, Марія Дмитрук. Референтка „Променя" і Куховарських книжок — Кароля Білик. Реф. культосвіти — Савеля Лазарович. Контрольна комісія — Докія Кіндрачук, Наталя Никіфорук, Михайліна Войтюк. Архіву — Анна Гарбуз, Кароля Білик. Телефонічний комітет — Маринка П. Войтюк, Анна Завальська, Катерина Друль. Міжнародної Амнестії — Катерина Маліцька, Марія Саранчук. Пресова кореспондентка — Савеля Харко. Сестриці — Анна Срайко, Югася Підвербецька, Катерина Бодак, Анеля Ничик, Оля Ружецька, Наталя Никіфорук, Михаліна Войтюк, Марія Дмитрук, Катерина Маліцька. Добродійний комітет — Ґеня Галевич.

Наш відділ складає щиру подяку Централі і Провінційній Екзекутиві за обіжники, які з іншою кореспонденцією є нам допомогою при нашій праці.

Марія Саранчук, секр.

ТІДОР, САСК. ВІДДІЛ ІМ. ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

Річні збори відділу ім. Ольги Кобилянської в Тідор відбулися 2 грудня 1981 р. в домі пані Ірини Шваґа в присутности 26 членок. Збори відкрила пані Марія Молдован тихою молитвою. Секретарка І. Гарасимюк перечитала звіт з останніх зборів а касирка дала звіт із фінансового стану.

Пані М. Молдован побажала кріпкого здоров'я членкам на дальшу працю в товаристві і подякувала за кооперацію. Від контрольної комісії пані Н. Пужняк одобрила фінансовий звіт.

Діяльність відділу: Впродовж року відбулося 9 місячних зборів на яких прочитували кореспонденцію, обіжники і плянували працю в товаристві. Товариство передплачує журнал „Промінь". Відділ висилає свій бюджет до централі щороку. Товариство старається висилати делеґатку на з'їзди у Саскачевані, як відбуваються провінційні з'їзди. Членки опікуються чистотою церкви. Через рік товариство відбуло осінний базар. Великодній чай і Вели-

---

на потреби парафії і жіноче товариство при парафії, членом якого вона була і є довгі роки.

В Україні покійний Михайло залишив велику родину, якій постійно допомагав.

Вдова і діти та внуки оцим висловлюють свою велику подяку всім Отцям духовним та кожному й кожній, хто поділив із ними їхній смуток і відпровадив в останню дорогу покійного Михайла Луцишина, покладаючи надію на Милосердність Господню.

Левко Гусин

кодне печево, два похоронні обіди, дві поминальні перекуски і річний парафіяльний храмовий обід. Членки товариства ходять колядувати і відвідують хворих членок у шпиталі і приносять їм картки і квіти або малі подарунки. Товариство пожертвувало на шпиталь в Тідор $100.00 і на телемиракл $100.00, на новий „скейтінґ рінк" $400.00. На православну церкву дали $800.00, на килим на хорах і в ґанку, $50.00 на Музей в Саскатуні.

Приходи за минулий рік $3,598.34, розходи за мин. рік $2,020.66. Чистого приходу осталось $577.68.

Заряд на 1982 рік: Марія Молдован — голова, Іліна Чорноиська — заст. голови, Ірина Гарасимюк — кор. секр., Сисілія Динесик — заст. секр., Филис Маріянчук — касирка. Контрольна комісія — Марія Палій і Настуня Пужняк. Ком. відвідування хворих — Софія Лукіян, Катерина Жучкан, Василина Козак і Анна Василовіч.

Ірина Гарасимюк, секр.

ЛАШІН, КВЕБЕК
ВІДДІЛ ІМ. СВ. КНЯГИНІ ОЛЬГИ

Річні збори відбулись 6-го грудня 1981 року в залі при церкві Св. Юрія в присутности 19 членок.

Пані Анна Г. Савюк, голова відділу відкрила збори, привітала присутніх і попросила настоятеля о. Павла Шадурського провести молитву.

Головою зборів вибрано пані Олену Білоцерківську, а секретаркою Наталку Лазоренко.

Першою точкою було вшанування наших незабутніх членок, які відійшли у вічність — хвилиною мовчанки. Отець настоятель у своїм слові підкреслив важливість зорганізованого жіноцтва і бажав успіхів і витривалости в наступному році. Після прочитання протоколу з минулорічних зборів і його прийняття, слідували звіти уступаючої управи і комітетів.

Впродовж 1981-го року відбулось 5 місячних зборів. Членки приготовили традиційну спільну кутю, концерт колядок, щедрівок і деклямацію. Обід в пам'ять членів відійшовших у вічність, спільне свячене, храмове свято. Взяли участь у відзначенню 35-ліття від заснування церковної громади, свято Княгині Ольги — патронки відділу, за програмою добродійки Марії Шадурської і інші прийняття. Членки своїми голосами прикрашують Богослужби співом в церковному хорі. Сестрицтво дбає про чистоту і порядки в церкві. Членки відвідують хворих у шпиталі, посилаємо квіти і картки побажання скорого видужання.

Звіт фін. секретарки: в касі з 1980 року було $2,423.60, прихід за рік 1981-ий — $2,578.85, видатки — $3,267.37, в касі осталось 1,735.08.

Передано для церкви Св. Юрія $2,000.00. Менші пожертви склали на „Промінь" на фонд Союзу Українок Канади, бюджет до Централі і інше. Купили речі до резиденції, і до громадської кухні.

Заряд на 1982-ий рік: голова — Анна Г. Савюк, заступниця голови — Анна Кузінська, рекордова секретарка — Тетяна Клемба, фін. секр. — Олександра Дмитрук, касирка — Анна Декер, референтка „Променя" — Марія Тихонів.

Сестрицтво: Домка Максимич, Наталка Івак, Вікторія Морґан, Анна Декер, Оксана Яковенко, Маргарета Хільченко.

Господині: Наталка Івак, Оксана Яковенко, Вікторія Морґан. Телефоністка: Павліна Завадська. Відвідувачки хворих: Єлена Марйович, Лідія Ґут.

Контрольна комісія: добр. Марія Шадурська, Олена Білоцерківська, Надія Кушнірук.

Пані Анна Савюк, поновлена голова відділу, подякувала за співпрацю в минулому році і закликала до згоди і вирозуміння на наступний рік.

Т. Клемба, секр.

СКАРБОРО, ОНТ.
ВІДДІЛ ІМ. СВ. АННИ

Річні збори відділу відбулися в неділю 6-го грудня 1981 р. в парафіяльній залі.

Збори відкрив молитвою „Царю Небесний" о. настоятель Ф. Легенюк. Предсідницею зборів була голова п-і Т. Козурко, а секретаркою М. Легенюк.

Протягом 1981 року наш відділ відбув 9 місячних зборів. На кожних зборах читано обіжники з Централі, як також Східньої Екзекутиви. Всякі звернення і постанови виконували в міру наших сил.

Виповнили свій бюджет до Централі на 1981 рік. Наш відділ протягом року влаштовував такі культурно-освітні імпрези: Лесі Українки, Т. Шевченка, День Матері, вручення грамот заслуженим членкам. Крім цього, відбувалися імпрези церковно-громадського характеру, як: Йорданська вечеря, Спільне Свячене, обід для СУМК, храмовий обід і інше. Кожного року наш відділ влаштовує так званий „Мей Фест", на якому продають національні страви та всяке печиво.

Бажаємо підкреслити, що завдяки активній і відданій праці бувшої голови п-і Т. Козурко, наш відділ передав на початку 1982 р. $8,000.00 на потреби нашої церковної громади. Наш відділ має 22 передплатниці журнала „Промінь". За передплатами слідкує п-і Ліза Бот.

До управи на 1982 рік були вибрані такі особи: Уступивша голова — Т. Козурко, С. Кукурудза — голова, Е. Павлик — перша заступниця, Е. Лесик — друга заступниця, М. Бабенко — третя заступниця, англомовна секретарка — Ю. Нікіфорук, рекордова і кореспонденційна секр. — М. Легенюк, фінансова секр. — А. Петришин, касирка, — О. Михальчук. Контрольна комісія: Є. Орищак, Е. Дячун, М. Боднарчук. Телефонічний комітет: Б. Полак, Е. Лесик, Е. Сампара. Відвідування хворих: Л. Савдик, Т. Козурко, О. Кінґ і В. Лазар. Референтка до журнала „Промінь", Ліза Бот. Референтка до КУК — Т. Чорна.

Культосвітні референтки — Т. Чорна і М. Федак. Надзірна Рада до СУМК — Т. Чорна і Л. Бот. Церковні сестриці: М. Радченко, В. Кузик, К. Гриб і Е. Сампара. Учительки Недільної школи: Т. Козурко, М. Венджель і Д. Болусмяк.

Т. Козурко, голова
М. Легенюк, секретарка

Просимо поправити

В ч. 7-8 на стор. 21 у репортажі відділу ім. Л. Українки про ювілей в останній колонці має бути: Голова комітету Домка Терновецька **вручила грамоту 50-ліття Павліні Кривецькій.**

Довкола дому

Стефанія Кульба

КАПУСТА НАЧИНЮВАНА М'ЯСОМ (STUFFED WHOLE CABBAGE)

1 головка капусти
1 ф. меленого м'яса (свинини)
1 січена сибуля
1 горнятко сухариків
¼ горнятка молока
1 яйце — розбите
1 ложечка солі
¼ ложечки перцю
3 скибки солонини або бекону
1 горнятко бульйону
½ горнятка помідорової юшки

З обчищеної і промитої білоголової капусти вирізати качан так, щоб головка залишилась цілою. Капусту залляти кип'ячою солонею водою, щоб прикрила і накрити покришкою. Коли закипить, відкрити на хвилину, відтак варити дальше під покришкою около 10 хвилин. Коли зм'якне, відцідити.

Приготовити начинку з м'яса:

Вимішати м'ясо, цибулю, сухарики, молоко, яйце, сіль і перець. Наложити начинку поміж листочки капусти. Зав'язати ниткою щоб головка мала вигляд цілої.

Дно ринки (дач авен) виложити кусочками бекону або солониною і уложити капусту. Підолляти бульйоном і томатною підливою. Накрити і пекти на 350° одну годину.

Готову капусту нарізати порціонними кусками і при подачі на стіл поливати підливою в якій вона тушкувалась.

— — —

МАРИНОВАНІ ЗУКІНІ З ПОМІДОРАМИ (MARINATED ZUCCHINI WITH TOMATOES)

1 ф. зукіні
½ горнятка сира з зеленою цибулькою —
¼ горнятка квасної сметани
1 ложка цитринового соку
½ ложечка часникового порошку
1 зелена паприка — покришена
2 середнього розміру помідорів — покраяних в скибочки
салата

Заварити воду, додати зукіні і дрібочку солі; варити 3 хвилини. Процідити і покраяти в кружальця. Змішати в посудині сир, квасну сметану, часниковий порошок і цитриновий сік. Додати зукіні і зелену паприку і все разом добре вимішати. Подавати холодне. Помідори виложити на листки зеленої салати і зверху накладати масою.

— — —

СМАЖЕНІ БАКЛАЖАНИ

Покроїти баклажан на кружальця чверть інча завтовшки
Посолити і поперчити до смаку
Обкачати в розбитому яйці і тертих сухариках
Розтопити товщ у глибокій ринці і смажити на золотавий колір
Складати на паперовий рушничок, щоб товщ всяк нув
Відразу подавати.

— — —

3-CHEESE SPREAD

8 oz. cheddar cheese — grated
4 oz. cream cheese
4 oz. Roquefort cheese
¼ cup red pepper — chopped
several drops of Tabasco sauce
salt and pepper

Place all ingredients in bowl of a food processor. Puree until the ingredients are well blended. Season to taste. Spread the cheese generously on slice of toasted french bread. Serve with cocktails.

— — —

FRUIT PLATE

1 pint vanilla ice cream
¾ cup Quaker Harvest Crunch
3 red eating apples
1 tablespoon lemon juice
1 cantaloupe
1 lb. green seedless grapes

Scoop ice cream to form 4 ice cream balls. Place on a pre-chilled baking sheet in freezer. Freeze until firm. Roll ice cream balls in Crunch until well-coated. Return crunchy ice cream balls to freezer and freeze until firm.

Core apples and slice into wedges. Sprinkle apple wedges with lemon juice. Slice cantaloupe into quarters. Remove rind from each quarter. Cut each into bite-sized cubes. Separate grapes into 8 individual clusters.

To arrange fruit on each serving p'ate, alternate apple wedges, cantaloupe cubes and grape clusters in a circle. Place a frozen crunchy ice cream ball in the center of each. Serve immediately.

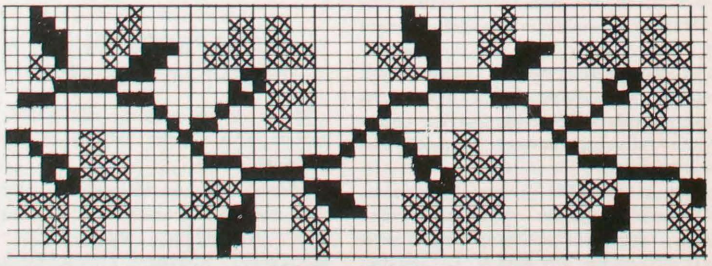

ВЗІРЕЦЬ ІЗ ЗБІРКИ ОЛЕНИ ПЧІЛКИ
вишитий хрестиком в двох красках: чорно-червона, синя-червона і т. д.
Музей, Сх. Філія
рисувала **Іванна Вахна**

НАШ „ПРОМІНЬ"

Наближаються святочні дні Різдва Христового та Нового Року. Без сумніву редакція „Променя" одержить від читачів теплі побажання добрих успіхів та задоволення з праці, побажання, щоб журнал здобув у двоє більше передплат, як тепер має та подібне.

Приємно продовжувати працю з такими висловами, але було б ще приємніше, коли б до слів побажань додати хоч одного нового передплатника, це дало б ще більше енергії, задоволення та заоохоти до дальшої посвяти і праці не лише редакторці "Променя", але й членкам управ нашої славної організації — Союзу Українок Канади.

„Промінь", поза звідомленнями діяльности Централі, Музею та відділів насвітлює наші цілі, дає напрям і репрезентує нашу організацію. Він є зеркалом нашого зорганізованого життя, змаганням високих цілей українського народу, він вже здобув собі признання та популярність перед широким світом.

Даймо „Променеві" і цього року постійно дійсні щедрі побажання, поза словами, висилаючи нові передплати в дарунку своїм приятелям та родині, збагачуймо журнал короткими дописами, висилаймо передплати не чекаючи на пригадку. Звертаймося до професіоналістів і підприємців, щоб вони поміщували свої платні оголошення чи святочні побажання. При кінці року, коли відділи розділюють свої пожертви на різні громадські цілі, не забуваймо в першій мірі дати на пресовий фонд журналу "Промінь".

Відділи і членки Союзу Українок причинилися до багатьох великих діл в розбудові нашого культурно-громадського життя в Канаді, признання і подяка їм за це, як і щиру співпрацю та фінансову поміч в користь нашого журналу.

Дальші успіхи дійсних побажань будуть залежати не лише від референток, але й від відділів та членок особисто.

Люба Кут, референка "Променя"
Ванкувер, Б. К.

ОГОЛОШЕННЯ

Інститут ім. Петра Могили в Саскатуні пошукує

(I) РЕКТОРА

Обов'язки: Загальний нагляд над адміністрацію і всі операції Інституту, зокрема влаштування і ведення культурно-освітної програми для студентів-жителів інституту зокрема, та студентів і молоді в місті Саскатуні і провінції Саскачеван. Окремо програму і живий зв'язок з українською громадою провінції Саскачеван.

Кваліфікації: Освітний ступінь від признаного університету. Знання української та англійської мов обов'язкове. Учительська практика в середніх і університетських школах та досвід в провідництві молоді побажані.

Винагорода: Згідно з домовленням в залежності від кваліфікацій і досвіду. Початок праці негайно за домовленням. Для ректора існує житлове приміщення-апартамент. Першенство будуть мати кандидати середнього і старшого віку.

(II) ЗАСТ. РЕКТОРА — АДМНІСТРАТОРА

Обов'язки. Заступати ректора по всіх потребах, а зокрема вести і наглядати за всім, що пов'язане з адміністрацією. Нагляд над господаркою та дисципліною та правопорядком в будинку Інституту.

Кваліфікаці: Освітний ступінь від признаного університету, зокрема побажана освіта або практика в книгознавстві, адміністрації більших підприємств чи торгівлі. Учительська практика і праця з молоддю побажані, але не обов'язкові. Знання англійської і української мов обов'язкове.

Винагорода. Згідно з домовленням і залежно від кваліфікацій і досвіду та віку — кандидати молодшого й середнього віку матимуть першенство, в надії, що з часом заступник ректора стане ректором. Для заступника ректора є житлове приміщення і життя в будинку Інституту для заступника ректора обов'язкове, а для ректора також побажане.

Аплікації треба вносити писемно на адресу:

Board of Directors
Mohyla Institute (1958)
1240 Temperance Str.
Saskatoon, Sask. S7N OP1

P T-12 OCT 8
[redacted]
11112-101 ST
EDMONTON ALTA
T5G 2A2

ISSN 0380-2140

ЧИ ВИ ВЖЕ НАБУЛИ СОБІ

"UKRAINIAN CANADIANA"

Книга має 12 статтей про мистецтво, кераміку, Різдвяні та Великодні звичаї, куховарство, ткацтво, ношу, танці, писанки, вишивки, літературу, музику та дереворізьбу.

Книга, розміром 8½ на 8½ цалів, гарно оправлена в тверду полотняну оправу з золотим витиском.

Крім 100 стор. статтей, книга має велику бібліографію, понад 100 гарних кольорових фотографій із українських канадських ручних виробів, гарний папір і чистий друк.

ЦІНА В ПРОДАЖУ $12.00.

ПОШТОВА ОПЛАТА 50 центів.

ДРУКОВАНА В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

Замовлення висилайте на адресу:

UKRAINIAN WOMEN'S ASS'N OF CANADA

A 25, 11024 - 82 Avenue
Edmonton, Alberta, Canada
T6G 0T2